

Velja po pošti:
za celo leto naprej . . . K 50—
za en mesec . . . „ 4.50
za Nemčijo celoletno . . „ 55—
za ostalo inozemstvo . . „ 60—
V Ljubljani na dom
za celo leto naprej . . . K 48—
za en mesec . . . „ 4—
V prvi prejemni mesečno . . 3.50
Sobotna izdaja:
za celo leto K 10—
za Nemčijo celoletno . . „ 12—
za ostalo inozemstvo . . „ 15—

SLOVENEK

Inserati:
Enostopna petstvarsta (50 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po 50%
za dva- in večkrat . . . „ 45%
pri večjih naročitih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarifi.
Poslano:
Enostopna petstvarsta K 1—
Izhaja vsak dan izvenredno delje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vsaki red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Recepti se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 50.

Wilsonovi pogoji.

Washington, 8. oktobra. Nota državnega tajnika švicarskemu voditelju poslov v odgovor note nemškega državnega kanclerja se sledeče glasi:

Državni departament, dne 8. oktobra 1918.

Gospod!

Čast mi je potrditi v imenu predsednika sprejem Vaše note z dne 5. oktobra, ki je obsegala sporočilo nemške vlade predsedniku. Predsednik me je pooblastil, naj Vas naprosim, da sporočite državnemu kanclerju sledeče: Predno odgovori prošnji cesarske nemške vlade in da bo odgovor tako odkritosrčen in iskren, kot zahtevajo to važni interesi, ki jih nota vsebuje, smatra predsednik Združenih držav za potrebno, ugotoviti natančen pomen note državnega kanclerja. Ali misli državni kancler, da sprejme cesarska nemška vlada pogoje, ki jih je predsednik predložil v svoji poslanici kongresu Združenih držav dne 8. januarja in v naslednjih poslanicah, in da bi bil izraz o vstopu v diskusijo le ta, da se sporazume o praktičnih posameznostih njihove uporabe? Predsednik Združenih držav se čuti dolžnega izjaviti k predlogu za premirje, da se ne smatra opravičenega predlagati vladam, s katerimi je vlada Združenih držav proti centralnimi državami zvezana, premirja, dokler stoje armade teh držav na njihovih tleh. Dobra vera pri diskusiji bi bila odvisna le, če osrednje države soglašajo, da umaknejo takoj čete iz zasedenega ozemlja. Predsednik se smatra tudi za opravičenega vprašati, če govori državni kancler tudi za one oblasti, ki so dosedaj vodile vojno. Odgovor na to vprašanje smatra v vsakem oziru za izvanredno važen.

Sprejmite, gospod, ponovno zagotovilo mojega spoštovanja.

Robert Lansing.

Silna napetost, ki je bila v evropskem ozračju te dni, ko smo čakali odločujoče besede iz Washingtona, je ponehala, mora se je odvalila z naših prsi: Wilson je odgovoril. Zelo kratek je njegov odgovor in označuje ga tista preprostost, jasnost in odkritosrčnost, ki je bila vedno obilježje njegovih not in ki je tvorila tako dobrodejno nasprotje z dolgovestnimi izjavami evropskih diplomatov po poklicu, ki so jim besede največkrat služile za to, da svoje misli skrijejo. Wilson zelo precizno navaja tri predpogoje, na podlagi katerih so nadaljnja pogajanja mogoča.

Prvo, kar Wilson zahteva, je brezpogojen sprejem njegovih znanih točk. Vsebinsko posameznih točk ne more biti več predmet pogajanj. Zahteve, ki so tam stavljene, se morajo načeloma sprejeti in razgovarjati se je mogoče le o tem, kako se

njegov program dejansko izvede. Ta Wilsonova zahteva posega globoko v življenje vseh vojujočih se držav, a najgloblje v življenje Nemčije. Če Nemčija ta predlog sprejme, pomeni, da je kapitulirala. Kot svoj zadnji edini smoter vojske je označevala borbo za svoj obstanek in dosedanj obseg, za nedotakljivost svojih meja. Te meje se bodo bistveno spremenile, če Wilsonova zahteva obvelja: Alzacija-Lorena pripade Franciji, Poznanjsko se pridruži novi Poljski. S tem bi

se dosegel tudi praktičen uspeh: Štrateška meja, ki jo je Moltke z osvojitvijo Alzacije premaknil v korist Nemčije, bi se izravnala na njeno škodo, s čimer bi bila nevarnost novih nemških vojaških napadov zmanjšana; in da se ta nevarnost izključi, je kardinalna zahteva Wilsonova. Z odcepitvijo Poznanj-

ske bi se Prusija, to jedro militaristične Nemčije, okrnila, njen vpliv bi se zmanjšal in možnost novih vojsk znatno oddaljila. Da se po Wilsonovih načelih tudi razmere sedanje monarhije temeljito spremenijo, ni potrebno več povdarjati, ker bi se spremenile same po sebi.

Zaprošeno premirje Wilson odklanja. Preden se začne premirje, morajo osrednje velesile izprazniti vsa zasedena ozemlja. To se pravi, da nastane položaj, ki je bil ob početku vojske,

tuji. Mi smo o svoji usodi dolgo mislili in sedaj bomo o njej tudi odločili.

Važni posvet pri Wilsonu.

Washington, 8. oktobra. (K. u. Reuter.) Predsednik Wilson se je jutraj umaknil v svojo studijsko sobo. Pozneje je k sebi poklical Lansinga, polkovnika Houseya in Tumultyja na posvet, po katerem se je uradno povedalo, da bodo najbrže podali časopisju ob 4. uri popoldne važno obvestilo.

Lansing je ameriški zunanji tajnik, polkovnik House je vodil ameriško misijo v Evropi, Tumulty je Wilsonov zasebni tajnik.

Avstrija-Ogrska ne dobi odgovora.

Dunaj, 9. oktobra. Čudno je, ker Wilsonov odgovor, ki so ga gotovo odposlali istočasno, kakor nemški vladi, še ni prišel na svitlo. Iz Washingtona je med tem prišlo poročilo, da Združene države zaenkrat sploh ne bodo odgovorile na avstrijsko-ogrsko mirovno prošnjo.

Washington, 8. oktobra. (Kor. urad., Reuter: Uradno se naznanja, da se zdaj trenutno ne pečajo z avstrijskimi-ogrskimi mirovnimi predlogi.

Posredovalni predlog Avstrije.

Berlin, 9. oktobra. Z uradne strani se naznanja, da je Wilsonov odgovor sicer ustvaril široko polje domnev, toda kljub temu si ne prikrivajo velikanskih ovir zaradi vprašanja izpraznitve in ki jih povzroča drugo Wilsonovo vprašanje, če je Nemčija sprejela njegovih znanih 14 točk in če se hoče zdaj pogajati le o njih izvedbi ali o bistvu teh točk. Jutri se bodo naprej posvetovali, kako naj se obravnava zadeva. Avstrija je baje predložila posredovalni predlog, naj se ozemlja, ki jih mora izprazniti Nemčija, postavijo pod varstvo Nizozemske.

Izjava nemške vlade.

Berlin, 9. oktobra. Wolff poroča: Odgovor predsednika Wilsona še tu v uradnem besedilu ni predložen. Za zdaj še ni mogoče, da se besedilo natančno prouči. Vsekakor je razvidno iz besedila, da bodo potrebne s strani nemške vlade nadaljne izjave. Za to so potrebni skrbni premisleki vlade. Odgovor na končno vprašanje predsednika je podan z govorom predsednika Fehrenbacha v seji državnega zbora 5. oktobra, ki je v imenu nemškega ljud-

LISTEK.

Razstava slovenskih ženskih narodnih del in narodnih noš.

Odbor »Splošnega slovenskega ženskega društva« je priredil pod vodstvom svoje vrle predsednice gospe Franje dr. Tavčarjeve v veliki dvorani »Mladike« (Šubičeva ulica) razstavo slovenskih ženskih narodnih del in narodnih noš. V priprosti, a z izbornim okusom okrašeni dvorani je razstavljenih na stotine raznih objektov, ki so okrašeni z narodnimi vezovinami iz vse Kranjske.

Gorenske vezenine so na prevlakah za blazine, na namiznih prtih in malih prtih ter na rjuhah. Izvršene so ali z volno ali z bombažem, nekatere tudi s svilo. Vezivo je večinoma rdeče, modre in črne barve. Vbodi so križni, pa tudi verižni, kvadratni i. dr. Motivi so nageljni in razni drugi cveti, praprotnje vejice, stebila in vitice. Prav pogosto se nahaja vezeno srce. Nekaj je tudi živalskih motivov, zlasti ptic. Vsi ti motivi so splošno stilizirani in se nahajajo v bordurah, kvadratih, pa tudi v drugih geometrijskih in negeometrijskih oblikah.

Nekaj posebnega so belokranjske vezenine, ki se nahajajo na otiračih, namiznih prtih in celo na povojih. Motivi belokranjskim vezeninam so četverokoti in pa zvezda. Vidimo pa tudi lepo stilizirane ptice. Ti motivi so uporabljeni večinoma v bordurah. Vezivo je bombaževa nit rdeče, modre pa tudi oranžne barve. Vbodi so tkalni (tkanični), zato se te vrste vezenin imenujejo tkaniče.

Razstavljen so pa tudi srajce, rokavci in vrhna krila. Vse to je okrašeno z raličanjem in s štepanjem. Nit je bombaževa in je črne, modre, rdeče in oranžne barve. Prekrasni so vzorci »kobilice«, ki se nahajajo na ramah rokavcev. Raličanje in štepanje je nekaj tako finega, da bi se mogla postavljati vsaka modna dama z belo obleko, ki bi bila okrašena z vezeninami te vrste.

Belokranjske vezenine so na Kranjskem sigurno najstarejše. Roke in šepke so okrasile, kakršne vidimo na izkopinah, na kovinastih in keramičnih izdelkih iz prastare dobe.

Zelo zanimivi so tudi krispani (nagubani) rokavci, jalbe (pokrivala) ter z raličami in drugovrstnimi vbodi v pestrih barvah vezeni zabunci (ženski kožuhi), ki so v Beli Krajini še dandanes v navadi.

V obilem številu je razstavljenih belih vezenin iz vse Kranjske. So tu razgrnjeni razni prtji in prtici ter predpasniki. Zanimiv je bel predpasnik, v katerem je za časa ljubljanskega kongresa (1821) pod cesarjem Francem plesala Trnovčanka vulgo Jurčevka.

Motivi belim vezeninam so rastlinski: raznovrstni cveti, listi, vejice, vitice i. dr. Izmed belih vezenin so neoporečno najzanimivejše peče in teh je tudi največ razstavljenih. Pri pečah je najvažnejša »roža«, ki se nahaja sredi enega vogala. Nekatere peče imajo pa tudi obrobne bordure in tem vzporedno vsite vstavke od tulja, v katerega so vezeni razni rastlinski okraski. Roža in obrobne bordure imajo liste in cvete navadno izrezane in aplicirane s tuljem. Tudi v ta tulj so vezle naše vezilje razne rastlinske motive ali pa vijugaste črte, zvezle so pa tudi niti v razne mrežaste oblike.

Vezenje na pečah je izvedeno nepopisno krasno, in smelo se trdi, da ga noben stroj ne more precizneje izvršiti, kakor so to storile proste roke naših vezilj iz za davno minulih časov. Človek se ne more načuditi eksaktnosti, s katero je to vezenje izvršeno. Občudovanja vredno je pa tudi okus, s katerim so vezilje po samosvoji domisljiji komponirale okraske na pečah in pa spretnost, s katero so vse te prekrasne motive narisale. Najbolj pa je občudovati vztrajnost, ki so jo imele pri tem minucioznem delu.

Razstavljenih je nad 80 peč, a niti dve

nista enaki, in priznati se mora, da je druga lepša od druge. So res nekaj posebno finega, nekaj umetniškega po kompoziciji in tehniki.

Zanimiva je »desetinska peča«, torej izza časa, ko so kmetje še dajali desetino. Pod pečami pa vise razni obhajilni in velikonočni prtici. Tudi na teh je motiv rastlinski. Vezivo je ali bombaževa nit rdeče in modre barve ali pa volna raznih barv (pisano vezenje). Vbodi so raznovrstni kakor pri belem vezanju.

V sredi teh prticev je Jezusov monogram sam ali pa združen z Marijinim.

Kakor pri belih vezeninah je tudi pri teh prtcih občudovanja vredna kompozicija in tehnika. Iz oblik črk in imen ter letnic, ki so na teh prtcih vezani, je videti, da je imela marsikatera vezilja neokretno roko za pisanje, a risanje okrasov pa ji je šlo od rok, da je veselje.

Izmed skupin, ki se nahajajo ob stenu dvorane, je omeniti idrijsko kleknanje na prtih in prticih in servietah. Posebno lepe so vstavke na razstavljeni blazini, in čipke na damskem robčku ter kleknanje ristikil. Najkrasnejša pa je kompletna mašnikova oprava, ki bi se nedvomno odlikovala na vsaki svetovni razstavi. Vse te predmete je poslal gosp. Dragotin Lapajne iz Idrije.

Zelo bogata je zbirka g. živinonad-zdravnika Šadnikarja iz Kamnika. V tej

stva in državnega zbora izjavil, da državni zbor odobrava mirovno ponudbo in jo smatra za svojo.

Optimistična sodba o miru.

Budimpešta, 9. oktobra. Berlinski poročevalec »Az Esta« poroča: Vprašanje o izpraznitvi zasedenega ozemlja, v kolikor tiče Nemčije, ne bo nadaljnjih pogajanj oviralo. Brez pretiranega optimizma se lahko reče, da mir najbolje stoji.

Papež posreduje.

Berlin, 9. oktobra. »Neue Zürcher Nachrichten« poročajo, da bo papež storil vse, da ne bodo odklonili mirovne ponudbe osrednjih velesil.

Posredovanje Nizozemske.

Frankfurt ob Meni, 9. okt. »Frankfurter Ztg.« poroča o nedeljskem nizozemskem kronskem svetu: Nizozemska vlada sodi, da trenutno še ni prišel čas, ko more ponuditi posredovanje. Da bodo pa pripravljene za vse slučaje, so v kronskem svetu sklenili, da imenujejo zopet nizozemskega poslanika v Washingtonu, za katerega je določen bivši kolonialni minister Cremer.

Vse vrnil!

Zeneva, 8. oktobra. »Homme libre«, glasilo francoskega ministrskega predsednika Clemenceauja piše: »Veliki igri sledi mala. Žalostni in revni komediji, ki so jo igrale vse velike in male marionete velenške in socialistične čete, odgovarjamo le z novimi ofenzivami. Krinka, svetohlinstvo, laž in hinavščina: vse pada pod udarci entente. Videli smo, kako se je cesar trkal po prsih; sledil mu je cesarjevič, ki si je odrgnil oči s čebulo; sledili so nizkotni umikalni manevri Kühlmanna in Hertlinga ter končno rečna izjava pl. Hintzeja. Danes, ko je zrušena velika nemška ofenziva, noče več, da se govori o nemškem apetitu, in zahteva le, naj mu puste, kar ima! To lahko naglašajo, kolikorkrat hoče, toda zapustiti mora vse. Povsod mora Nemčija vse zapustiti: v Mali Aziji, v severni in v vzhodni Franciji in v Italiji. Vse mora zapustiti. Banditu je pojasnila Amerika, in sicer skozi odgovorna usta senatorja Lodgeja, da ne obdrži Nemčija ničesar, niti tistega ne, kar je vzela pred 50. ali 60. leti; da, niti kolonij. Zapustiti in se postaviti v nemožnost, da nam škoduje. Ničesar ne bomo zanamerali, da dosežemo smoter, od katerega zavisi usoda človeštva. Demokracija je na tem, da s slavnimi zmagami privedejo do krasne jutrišnje resničnosti.

Vojni svet v Versaillesu.

Zeneva, 9. oktobra. Iz Pariza se brzojavljajo: Vojni svet v Versaillesu je danes pričel s posveti, ki bodo trajali do četrtega. »Temps« poroča, da se jih udeležuje 23. državnikov in delegatov entente. Gre izključno za vprašanje premirja. Odločitev bo padla v četrtek, mogoče pa tudi šele v soboto.

Manifestacije v Parizu.

Pariz, 9. oktobra. Ko se je peljal ministrski predsednik Clemenceau na sprehod, je prišlo do viharne manifestacije ljudskih množic. Manifestanti so pozdravljali Clemenceauja kot zmagovalca.

»Action Française« o mirovni ponudbi.

Bern, 8. oktobra. »Action Française« izjava: Kakor leta 1916., tudi danes ponuja

Nemčija mir. Kakor se je takrat odklonilo, se bo odklonilo tudi danes, in sicer iz še važnejših vzrokov. Nemčija je vedno mislila na to, da se v ugodni uri umakne iz krake igre; umakniti se kar hoče z nekaterimi koncesijami, ki so sicer, kakor dokazuje nova ponudba princa Maksa Badenškega, le verbalne koncesije. Nemčija je zamudila trenutek, ko bi morebiti taki predlogi izvalili narode, ko so bili, da govorimo z Lloydom Georgejem, zavezniki v predoru. Ko so se po ruski revoluciji v Nemčiji vzbudile nove nade, je odklonila Wilsonov program, ki je ji zdaj uporabljen s pogoji, ki jih sama predlaga. Wilson ni nikdar mislil na to, da bo ministrstvu princev in socialistov, ki so jih pridelili ministrstvu, da rešijo Nemčijo, dobival odgovorov. Nemčijo skrbi, da ne bo nekega dne stala sama osramočena. To bi rada zbrala, Ententa mora uvideti, da te usluge ne sme storiti Nemčiji, kakor tudi ne Avstriji Ogrski. Nemogoče je, da se pogajamo z osrednjo Evropo kot s celoto, ker bi bila vojska najneplodovitejša vseh vojsk; boljše bi bili storili leta 1914, in 1916., da bi sprejeli jarem osrednje Evrope nase, kakor da smo ga odklonili. Če hoče Avstrija Ogrska mir, se mora ločiti pred vsem od Nemčije. Na mirovni konferenci ne bo prišla kot najemnik Nemčije. Državniki na Dunaju se morajo s to mislijo sprijazniti.

Stališče Italije.

Italija zahteva izpraznitev zasedenih ozemelj.

Lugano, 8. oktobra. »Agenzia Stefania« piše: Ententa je pripravljena, da sklene mir, toda le pod pogojem jamstev, ki so taka, kakršnim se je morala prilagoditi Bolgarija. Posebno Italija ne more skleniti premirja, če sovražnik ne izprazni provinc, ki jih je zasedel.

Italijanski ministrski predsednik o koncu vojske.

Lugano, 8. oktobra. »Secolo« poroča iz Rima: Orlando je po svojem velikem govoru v odseku podal nekaterim poslancem izjave, iz katerih upravičeno sklepa, da bo ministrski predsednik 10. oktobra naznanil zbornico dejstva, iz katerih je pričakovati konca vojske. Dopisnik pripravlja na senzacijo prve vrste.

Lugano, 9. Milanski listi poskušajo zadržati razburjenje, ki ga je povzročilo poročilo o mirovni predlogi osrednjih velesil. »Corriere della sera« piše, da so ceste napolnjevale velike množice ljudi. Domoljubna društva v Italiji organizirajo agitacijo, da so nastopi proti mirovnim nadam.

Lugano, 9. »Giornale d'Italia« sviri italijansko prebivalstvo in izraža nazor, da se morajo čuvati pred osrednjimi velesilami, ki še ne mislijo, da pritrdijo neobhodno potrebnim koncesijam. Italija izgubi vojsko, če sprejme »status quo ante«.

Vprašanje Belgije.

Basel, 8. oktobra. »Morning Post« poroča: Obnovitev Belgije je predpogoj razgovorov o miru. Belgijska vlada je že začetkom letošnjega leta cenila dokazano škodo s 14 milijardami frankov.

Glasovi iz Spanije.

London, 9. Reuter poroča o pisavi španskega časopisa: »El Liberal« je izjavil: Na zahodni fronti je za vse čase pokopan častihlepni despotizem, bodisi je usoda ponudbe o premirju kakršnakoli. Gotovo je, da bo mir prišel kmalu. Zmaga narodov, ki se ne klanjajo militarizmu, je velik korak do utrditve zveze narodov. »El Poes« piše: Zmagala je demokracija. V bodoče bodo ljudje državljani in ne sužnji.

Jugoslovanska fronta enotna.

Koalicija stopi v Narodno veče.

Posvetovanja koalicije.

Zagreb, 10. oktobra.

V torek in sredo je imela hrvatsko-srbska koalicija izredno važna posvetovanja, na katerih je razpravljala o danes najbolj aktualnih vprašanjih.

V torek popoldne je bila nekaka predkonferenca, katere so se udeležili ban, vsi sekčni načelniki razen Kriškovića, nadalje veliki župan zagrebski, ličko-krbavski in varaždinski in vsi v Zagrebu se mudeči poslanci.

Kolikor je znano, je na tej predkonferenci poročal med drugimi tudi predsednik sabora dr. Medaković o svoji konferenci z Wekerlejem v Budimpešti. Wekerle je bil z dr. Medakovićem izredno prijazen — kar ni njegova navada — in je zahteval od njega, naj pritrdi koaliciji njegovi zahtevi, da se imenuje dr. Unkelhäuser za hrvatskega bana. Pri tej svoji zahtevi pa je spraševal za želje in zahteve Hrvatske oz. hrvatsko-srbske koalicije, samo da bi napravil na dr. Medakovića kar najboljši vtis. Dr. Medaković je Wekerleju izjavil, da so vse zahteve Mažarov in njih vlade za Hrvate nesprejemljive.

V sredo so se udeležili glavnega po-

svetovanja, ki se je vršilo pod predsedstvom dr. Nikolića, vsi poslanci hrvatsko-srbske koalicije. Na tem posvetu so bila podana poročila o razvoju dogodkov v hrvatski domači politiki in o vprašanju tak-tike.

Vsi sklepi so bili med splošnim odobravanjem soglasno sprejeti.

Posvetovanja so bila strogo tajna.

Neki poslanec hrvatsko-srbske koalicije je izjavil nekemu časnikarju:

»Diskrecija me veže, da vam sporočim, o čem se sedaj posvetujemo. Naša patriotična javnost more biti popolnoma umirjena, ker bomo tudi sedaj v popolnem obsegu izpolnili svojo dolžnost, ki nam jo nalogajo sedanji usodni trenutki. Naša domoljubna naj spremlja z zaupanjem naš trud, katerega cilj je osiguranje srečne bodočnosti.«

»Hrvatska Država«, glasilo Starčevićeve stranka prava, piše o priliki posvetovanja hrvatsko-srbske koalicije, da če se pridruži drugim narodnim strankam in skupinam, bo našla v Starčevićevi stranki prava najbolj lojalnega zaveznika, kot je bila doslej njena najbolj lojalna nasprotnica. Interesi troimenega naroda so sedaj nad vsem drugim.

Hrvatsko-srbska koalicija vstopi v »Narodno veče«.

Zagreb, 10. oktobra.

Na včerašnjem posvetovanju poslancev hrvatsko-srbske koalicije so sklenili soglasno, da vstopi stranka v »Narodno veče« Slovencev, Hrvatov in Srbov. V ta namen so izvolili odbor, ki naj takoj vstopi v zvezo z drugimi narodnimi strankami in skupinami.

V odbor so izvoljeni poslanci: Svetozar Pribičević, dr. Dušan Popović, Venceslav Wilder, dr. Edo Lukinić in dr. Ribar.

Koalicija ne popušča.

Zagreb, 10. oktobra.

Glasilo hrvatsko-srbske koalicije »Hrvatska Rijeka« piše z ozirom na vest lista »Reichspost«, da se bo pričel pogati ponovno dr. Unkelhäuser s hrvatsko-srbsko koalicijo, da bo našel ravno tako situacijo, kakor jo je pred kratkim. Hrvatsko-srbska koalicija da ponudbe in pogajanja dr. Unkelhäuserja odločno odbija in da si ne da vzeti tega, kar si je priborila pred enim letom, namreč parlamentarnega režima.

Mažari ponujajo.

Zagreb, 10. oktobra.

Te dni se je vršila v Zagrebu konferenca srbske radikalne stranke, na kateri so sklenili, da se pridružijo akciji vseh narodnih strank in skupin — da vstopijo v »Narodno veče« S. H. S.

Na tej konferenci se je tudi poročalo, da so ponudili Mažari Srbom, samo da jih pridobijo za sebe, narodnega ministra brez listnice.

Srbska radikalna stranka je to ponudbo Mažarov soglasno odbila.

Likvidacija.

Karoly na obzoru.

Dunaj, 10. oktobra. Danes je sprejel cesar v avdienci grofa Karolyja. Zednje dni se je posvetoval grof Karoly z voditelji nemažarskih narodov na Ogrskem, tako z voditelji Srbov, Slovakov in Rumunov. Istotako je Karoly interveniral pri ministrskem predsedniku dr. Wekerleju, naj se internirani slovaški voditelji osvobodijo.

Za Veliko Poljsko.

NEMŠKI DRŽAVNI KANCLER POLJSKEMU REGENTSKEMU SVETU.

Varšava, 7. oktobra. (K. u.) Nemški državni kancler je poslal regentskemu svetu naslednjo brzojavko: »Ob prevzetju službe državnega kanclerja mi je posebno na srcu, da visokemu regentskemu svetu kraljevine Poljske zagotovim, da sem v soglasju z izjavo, ki sem jo podal v državnem zboru, trdno odločen, da uredim razmerje nemške države do novostale kraljevine Poljske v duhu pravičnosti in umevanja obojestranskih življenjskih interesov; potrudil se bom, da se še obstoječa bremena okupacije kolikor mogoče hitro odstranijo. V zaupanju, da bosta visoki regentski svet kakor tudi kraljevina poljska državna vlada umevala moja prizadevanja, bom za njih uresničenje takoj izdal potrebne odredbe.

Poljsko kolo za neodvisno, svobodno združeno Poljsko.

Poljsko kolo je imelo dne 9. t. m. plenarno sejo, katere se je udeležil tudi minister za Galicijo. Načelnik dr. Tertil je izjavil: »Kot parlamentarno zastopstvo poljskih dežel v avstrijskem delitvenem ozemlju pošilja Poljsko kolo presvetlemu regentskemu svetu za proglasitev zedinjenja vseh poljskih dežel izraz zvestobe in spoštovanja.« Izjavo so sprejeli navzoči z viharim odobravanjem.

Nato je prebral načelnik izjavo konservativne skupine, da stoji na stališču zedinjenja poljskega naroda, odstranitvi vsled delitve prizadete krivice in spojitvi čeških dežel. Konservativci izjavljajo, da pristopajo deklaraciji Poljskega kola z dne 2. t. m. Tudi to izjavo so sprejeli z velikim odobravanjem.

Konservativna skupina je nato stavila predlog: »Predsedstvo Poljskega kola se pozivlje, da nemudoma uvede korake za ustanovitev enotnega poljskega zastopstva.« Predlog so sprejeli.

Regentskemu svetu v Varšavi so nato v zmislu teh izjav poslali brzojavko.

Poljska narodna garda.

Krakov, 10. oktobra. Listi poročajo iz Varšave, da se tamkaj pripravlja poljska narodna garda, ki bo vzdrževala mir in red, dokler nemške čete ne zapuste okupacijskega ozemlja.

Vtis proklamacije na Nemškem.

»Berl. Tageblatt« piše 9. t. m.: Okle poljskega regentskega sveta, ki nastopa za Veliko Poljsko, je splošno presenetljiva. Kakor slišimo s poljske strani, se je izdal v sporazumu z okupacijskimi oblastmi.

Za sporazum med Poljaki in Ukrajinci.

Poljsko kolo je pooblastilo predsedstvo, da v primernem trenutku uvede pogajanja z ukrajinskim klubom, da se med obema narodoma doseže sporazum.

zbirki je perilo s prekrasnimi vezeninami iz vse Kranjske.

Velezanimiva je zbirka g. Severja iz Semiča: belokranjska ročna dela in kompletne belokranjske obleke, ter brda, s katerimi tkejo Belokranjci platnene trakove. (Brda in njih uporabo je natančno opisal g. prof. dr. Mantuani, ravnatelj deželnega muzeja, v lanskim Carniolu.)

Lepa je nadalje skupina zavijač, avb z zlatimi in črnimi (žalnimi) čelniki. Tudi posamičnih zlatih in črnih čelnikov je razstavljenih mnogo.

Prav lepi so spencerji (jopiči, imenovani po lordu Spencerju), životci (modrci) od damasta in brokata, razna bela in svilen krila, svileni barvasti vratni robci in nogavice. Tudi lepo vezen svitek je razstavljen.

Prekrasni so srebrni, pozlačeni in drugi pasovi. Zelo zanimiv je »maček« (posebne vrste denarnica), na katerem so okrasni vezeni s pasovi iz gosjih peresnih tuljev.

Prav fletne so neške z malo punčko v krstni opremi.

Krasna je tudi skupina perila in oblek iz tržaške oklice. Pri tej skupini vidimo model tržaške slovenske okoličanke. So pa tudi modeli ziljanke, belokranjske in gorenjske neveste, ter prav zanimiva skupina Vipavca in Vipavke, ki prodajata sate. Poleg navedenih je še nekaj manjših delov in glav s pokrivali.

Za okrasek je razstavljenih nekaj črnih in belih buč, ki so služile kot blagajne, lepe medena svetilka, zelo star možnar iz sedanjine, žlice za mast, razne tablice, na katerih so vezeni rastlinski okrasni, dvoje

lepo poslikanih lesenih škotelj, cinasta posoda za mleko, nekaj majolik, stenskih tabel, slikanih na steklo in »kmečki strah«, to je lesen vrč, s katerim so kmetje merili grajščakom desetino in nekaj drugih predmetov.

Tudi nekaj krasnih belokranjskih, gorenjskih in notranjskih pirhov je videti, ki so jih pisale kmečke žene.

Na mizah in na steni vidiš razložene liste iz zbirke »Narodne vezanine na Kranjskem«, ki jo je sestavil, veščak v svoji stroki, g. prof. A. Sič. S svojimi lepimi delom, ki vzbujajo splošno zanimanje in pozornost, nam nudi priliko, da se seznamimo i me z lepimi vezeninami, ki so jih naše babice in prababice same z velikim estetskim okusom, z občudovanja vredno vztrajnostjo izdelale.

To Sičevo delo pa bode tudi podlaga poznejšemu znanstvenemu raziskavanju vseh narodnih vzorcev.

Davno smo že pogrešale tako narodno zbirko. Vedno smo morale posezati po tujih vzorcih, zlasti smo jih iskale po nemških listih, ki si jih našla v vsaki, tudi slovenski hiši. Saj domačega še nismo imele.

Mnogo ovir je moral prof. Sič premagati. Ni bilo lahko delo in celo v teh težkih časih. A ni se ustrašil ne truda ne težkoč in ovir. Z veliko vnemo in požrtvovalnostjo se je lotil svojega hvalevrednega narodnega dela.

In posrečilo se mu je tako lepo in podal je slovenskemu narodu najkrasnejše darilo, ki bo ponos vsaki slovenski ženi, vsakemu slovenskemu dekletu. V vsaki slovenski rodbini bodi ta lepa, prva zbirka narodnih vezenin; naj leži na istem

mestu, kjer se sedaj šopirijo nemški listi, nemški romani. Delo je vredno, da si je nabavi vsaka Slovenka.

Zbirka izhaja v štirih delih. Trije deli so že kompletni in se dobe v vseh ljubljanskih knjigarnah. Vsak zvezek stane 2 kroni. G. prof. Siču pa čestitamo in ga zagotavljamo, da smo mu srčno hvaležne. Hvaležne mu bodo tudi naše potomke.

Želimo le, da g. prof. Sič to delo, ki je tako lepo pričeto, nadaljuje in spopolni. Kakor čujemo, ima še lepe načrte.

Da je sedanja razstava tako obsežna, gre pohvala vsem, ki so blagovolili vposlati svoje predmete. Prav veliko predmetov pa je izposojenih iz deželnega muzeja kranjskega in posebna zahvala velja gospodu prof. dr. Mantuaniju, muzejskemu ravnatelju, ki je z njemu lastno uslužnostjo in pravim razumom za našo domačo umetnost izbral predmete, ki so vso razstavo ne le kompletirali, marveč tudi dvignili. Prav tako gre zahvala tudi muzejski oficijalki gđ. Kušarjevi, ki je rade volje postregla našim damam z vsem potrebnim.

Vsa razstava je zelo lepo aranžirana in dela čast »Splošnemu slovenskemu ženskemu društvu«. Gotovo bi bila v mirnem času večja, obsežnejša, a za današnje kritične čase je dovolj obsežna. Saj je težko dobiti predmetov, ko so transportne razmere tako hudo otežkočene.

Ker ima ta razstava namen, seznaniti naše ženstvo z raznimi ženskimi ročnimi deli iz davnine minule dobe in vzbuditi zmisel za domača ženska ročna dela in narodno nošo, je dolžnost zavednih Slovencev, da jo v najmnogobrojnejšem številu obiščejo.

A. + M.

Zadnji dnevi državnega zbora.

Parlament zboruje dalje, toda brez vsakega zanimanja. Čehi so zopet v zbornici in včeraj je bil le slučaj, da so izostali. Poljakov pa je le malo, ker so se odpeljali k narodnemu zborovanju v Krakovu. Zbornica nudi sliko ugašajočega plamena. Menda so že vsi poslanci prepričani, da so zbornici dnevi že štet.

Veliko pozornost je vzbudil v zbornici govor češkega poslanca Zahradnika, ki je izrazil v začetku svojega govora upanje, da govori zadnjič v avstrijski zbornici. Povdarjal je tudi, da je bil predsednik zveze železničarjev Navratil poslan naravnost na bojišče, ker je interveniral v zadevi nevzdržnega položaja uradništva. Poslanec Zahradnik smatra železniškega ministra Banhansa osebno za dogodek odgovornega.

V začetku današnje seje je prišlo do burnih prizorov, ko je domobranski minister pl. Czapp, ki še vedno plove v nemškem duhu, izjavil, da je naša armada ljudska armada na demokratični podlagi. Poslanec Seitz mu je zaklical, naj ne smeš zbornice in naj ne dela slabih dovtipov. Czapp se je ves v zadregi branil.

Avstrijska zbornica je danes, ko smo sprejeli Wilsonov program, še anahronizem. Njeni dnevi so štet, kakor so štet dnevi stari nemško-mažarsko fevdalni Avstriji in njenim zastopnikom.

Seja dne 9. oktobra.

Predsednik dr. Gross otvori sejo ob 11. uri 10 minut dopoldne.

Poljedelski minister je predložil računski zaključek o upravi državnega melioracijskega zaklada v upravnem letu 1916-1917.

Zbornica je prešla na dnevni red in nadaljevala razpravo o vladni izjavi z dne 1. oktobra in nujnih predlogih z dne 8. oktobra.

Kotorska pravda.

Domobranski minister podmaršal pl. Czapp je v imenu ministrskega predsednika in v sporazumu z vrhovnim armadnim poveljstvom odgovoril na interpelacijo poslanca dr. Korošca o kotorskem procesu proti mornarjem in izjavil: Dejanje mornariških oseb, proti katerim se tačas vrši preiskava, nikakor ni tako nedolžno, kakor bi po opisu v interpelaciji morali misliti, marveč je bil to eden najtežjih nasilnih uporov proti dolžnostim vojaške discipline, kakor izhaja iz že doslej pravokrepnih razsodb proti delu storišcev. Značilno je dejstvo, da so le-ti prelivali kri. Dejanje se mora soditi tem strožje, ker je vsled tega brodovju pretela nevarnost, da izgubi nedamostljive ladijske enote.

Poslanec Glöckl: O razpravi bomo še govorili.

Poslanec Seitz: Razprava je farsa sodne obravnave. (Neprestani medklici pri socialnih demokratih. — Predsednik ponovno prosi za mir.)

Pl. Czapp pravi, da noče prehiteti glavne razprave, vendar bi za zgled opozoril, da trditvi, da se je z moštvo nedostojno ravnalo, nasprotuje že dejstvo, da uporno moštvo v svojih zahtevah, ki jih je predložilo, niti z besedico ne omenja kake tožbe radi slabega postopanja. Spričo posebno težkega čina se želi interpelanta po aboliciji kazenskega postopanja ne more ugoditi.

Slučaj Tušar.

O dejanju stotnika Maksa Wolfganga proti desetniku Tušarju je pripomnil domobranski minister, da je, kakor je že povedal poslancu Benkoviču, vojaški pravdnik proti oprostitvi stotnika Wolfganga vložil ničnostni priziv, o katerem bo odločalo vrhovno vojaško sodišče. Zbornica naj bo zagotovljena, da vojaška uprava kakor v tem, tako tudi v drugih slučajih, kjer gre za kršitev predpisov o rabi orožja, ne bo zamudila skrbeti za to, da o njih odloči sodišče.

Razmere v armadi.

Govornik se peča nato s trditvijo, da veje v armadi protidržavni duh, tako da zato ni mogoče misliti na kako ofenzivo; pravi, da te trditve nikakor ne odgovarjajo dejstvom, marveč da naše vrle čete, zveste prisegi in prešinjene od čuvstev dolžnosti, z nezmanjšano močjo živijo domovino in se stavijo po robu sovražnikom. (Medklici pri Čehih in socialnih demokratih.) Naša armada je ljudska armada in splošna vojna dolžnost je demokratična pravica. (Viharni ugovori in trajni medklici pri Čehih in socialnih demokratih.)

Poslanec Zenker: Živjo demokracija!

Poslanec Seitz: Ekselencija, ne delajte dovtipov, saj smo resen zbor. Ni dostojno, delati dovtype. (Viharni, dolgotrajni medklici. — Predsednik zvoni in ponovno prosi za mir.)

Med ministrom in poslancem Seitzem se vname daljša polemika, v kateri se pl. Czapp brani proti očitku, da bi hotel delati dovtype.

Potem govori pl. Czapp o obnašanju čeških vojakov na bojišču, odklanja splošna sumničjenja in zavrača žalitve, ki so 6. julija padle proti generaliteti in častniškemu zboru.

Ostali govorniki.

Poslanec Angermann, Poljak, izjavlja, da Poljaki z navdušenjem pozdravljajo oklic poljskega regentskega sveta. Bog varuj novo, neodvisno Poljsko!

Poslanec Zahradnik, češki agrarec, izraža željo, naj bi bil to njegov zadnji govor v parlamentu. Potem nadaljuje: Z našimi nemškimi brati na Češkem se bomo že sami pogovorili. Na Češkem so sedaj hujšaki, ki hočejo Nemce nahujskati proti Čehom. Ti so nam osebno odgovorni. Sodili bomo tudi naše preganjalce v zaledju in armadi. Pomiloščenje čeških legionarjev, vse to, kar nas je vezalo na državo in Avstrijo, je razpadlo. Zastonj nas vabite na nova posvetovanja.

Poslanec Reger, poljski socialni demokrat, pravi, da so si avstrijske vlade prizadevale, da narode državi odtuje in jih naravnost preženo iz nje. Nazadovanja v produkciji premoga niso krivi slovanski rudarji, ampak roparsko gospodarstvo v premogovnikih začetkom vojne.

Poslanec dr. Fidler (Česki svaz) pravi: Narodna avtonomija po vladnih nazorih nam ne zadostuje. V sedanjem trenutku ne gre več za veliko ustavno krizo, marveč za rešitev velikega državnega in narodnostnega problema, ki sega daleč preko mej monarhije. S priznanjem 10. točke Wilsonove formule je skupna vlada tudi priznala, da se mora o avstrijskih narodih mednarodno razpravljati in da so postala notranjepolitična vprašanja mednarodna. To je zasluga avstrijske in nemške vlade. Od avstrijskega parlamenta in avstrijskih vlad ne pričakujemo nikake rešitve. Končno se je govornik zavzel za revizijo dualizma, ki se pa na normalen način in z normalnimi sredstvi ne da več izvršiti, marveč le še potem vis major.

Poslanec Breiter zahteva, naj parlament sestavi koalicijsko vlado, a brez sodelovanja politikov od včeraj.

Poslanec dr. Levickij se je pečal z nedostatki obnovitvene akcije v Galiciji.

Hripa in pomanjkanje zdravil.

Minister za ljudsko zdravje dr. Horbachevski naznani, da je nemška vlada dala na razpolago večje množine mrzličnih sredstev, med drugim 1000 kg aspirina. Avstrijski Rdeči križ je dal istotako večje množine aspirina, katerega je zdaj vsega skupaj 3000 kg na razpolago. V zadevi oprostitve zdravnikov in lekarnarjev sta dala vojni in domobranski minister ugodna zagotovila; zdravniki v vojaških bolnišnicah, posebno na Dunaju, se oprostite vsake neujne službe, da se bodo mogli v večji meri posvečati civilnemu prebivalstvu. Epidemije ni bilo mogoče zadržati, ker ni znan nje povzročevalce. Izolacija in celo nadzorovanje bolnikov je nemogoče. Izpeljava bi bila še najprej omejena naznanilna dolžnost. Nato je poročal minister o odredbah za sprejemanje bolnikov na Dunaju in povdaril, da sedanja epidemija le še ne zahteva tolikih žrtev kakor na primer svoj čas influenza.

Seja se je zaključila ob 5. uri popoldne; prihodnja seja jutri, v četrtek, ob 11. uri dopoldne.

Parlament odgođen?

Dunaj, 9. oktobra. Neues Wiener Tagblatt poroča, da bo parlament z ozirom na zunanji položaj še ta teden odgođen.

Interpelacije.

Dunaj, 8. oktobra. V današnji seji so stavili posl. dr. Korošec in tovariši vprašanje do ministrskega predsednika in domobranskega ministra zaradi od armadnega vrhovnega poveljstva nameravanega jemanja talov v Bosni, Hercegovini, na Hrvaškem in v Dalmaciji. Osebe se določajo že sedaj in je že odredeno, da se gotove vplivne in ugledne civilne osebe vzamejo kot tali. Kot tali se določajo pred vsem osebe, ki igrajo v jugoslovanskem gibanju kako vlogo. Globoko ogorčeni nad tem novim izbruhom duha nasilnosti, ki je v očitnem nasprotju s priznanjem Wilsonovih načel in samoodločbe narodov, vprašajo poslanci ministrskega predsednika in domobranskega ministra, ali odgovarjajo te vesti resnici in ali je vlada pripravljena vse take odredbe nemudoma preklicati.

Dunaj, 8. oktobra. Poslanci dr. Korošec in tovariši so stavili danes do ministrskega predsednika vprašanje zaradi procesa proti pomorščakom v Kotoru, od katerih so bili zaradi upora na vojnih ladjah obsojeni na smrt in takoj drugi dan usmrčeni pomorščaki Grabar, Fišgorič, Rauch in Perničević, drugi pa obsojeni na težko ječo. Proti več sto pomorščakom je bila po dolgi preiskavi in hudem trpljenju dvignjena obtožba ter naj se prične proti njim proces, ki bo trajal več mesecev. Vsa

zadeva nima političnega ozadja ter so bili na upor udeleženi tudi mornarji nemške in mažarske narodnosti. Bilo je to gibanje povzročeno vsled brezvestnega razuzdaneja in obilnega življenja visokih častnikov, dočim je moštvo stradalo in se je z njim ravnalo nečloveško. Poslanci vprašajo, ali je pripravljen doseči na najvišjem mestu abolicijo tega procesa.

Dunaj, 8. oktobra. Vložena je bila interpelacija posl. dr. Korošca in tovar. do ministrskega predsednika in naučnega ministra zaradi odpoklica oziroma dopusta ravnatelja na ljubljanski realki Corà in vodje realke v Idriji dr. Lončarja.

Nejasni vladni odgovori.

Dunaj, 8. oktobra. V današnji seji načelnikov strank je grajal posl. dr. Korošec, da ministrski predsednik ne odgovarja točno na vprašanja. Nobena debata nima smisla, če se vlada izogiba odgovorom. Ministrski predsednik Hussarek je odgovoril, da bo tekom debate odgovoril na vsa vprašanja.

Vojni ujetniki in delo na polju.

Dunaj, 9. Ruske voje ujetnike so odvezli našim kmetom in so jih prideli sladkornim tovarnam. Radi te odredbe je naše kmetijstvo, posebno naše vinogradništvo ogroženo. Dr. Benkovič je interveniral tozadevno pri poljedelskemu ministru, ki mu je obljubil, da bo dal na razpolago nekaj tisoč laških ujetnikov. Na posameznih krajih pa bo pustil še nadalje ruske voje ujetnike.

Graško namestništvo kompromitirano.

Dunaj, 9. V Brežicah so zaplenili 80 vagonov živil iz Hrvaške. Pri tej priliki so bile odkrite velike nerednosti, ki kompromitirajo graško namestništvo. To je organiziralo tihotapstvo iz Hrvaške, kar pa še ni samonasebi zlo. Toda monopol za to tihotapstvo je dalo namestništvo v roke neki renegatski tvrdki, ki je živila smela izvažati na škodo naših jugoslovanskih dežel samo v Gradec in Gastein. Clary je osebno zapleten v to afero. Dr. Benkovič je predložil ministru za prehrano obširno spomenico in je tozadevno konferiral tudi s polkovnikom Hallersdorferjem.

400.000 K za slovenske dijake.

Dunaj, 9. oktobra. Poslancu Vrstovšku je naučni minister Madeyski na njegovo ponovno intervencijo izjavil, da je zadeva glede ustanove Ferk ugodno rešena. Po tri-

letnem boju se je torej posrečilo zadevo končati v prilog ubogim slovenskim dijakom, katerim nemškoniacionalni kurs pri vladi ni privoščil kruha. Obenem je ta zadeva dokaz, na kak podel način je hotel nemškoniacionalni sistem ugrabiti slovenskim dijakom lepo vsoto 400.000 kron. Namestništvo v Gradcu je na zahtevo naučnega ministrstva vprašalo mestni urad v Mariboru za svet in ta je odgovoril, da naj se ustanova dovoli samo, če je bodo deležni tudi Nemci. Sedaj je te zarote proti slovenskim dijakom konec.

Promet Zidanmost-Zagreb.

Dunaj, 8. oktobra. V današnji seji poslanske zbornice je odgovoril železniški minister na vprašanje poslanca dr. Benkoviča glede prometa na progi Zidanmost-Zagreb, da pomanjkanje lokomotiv, premoga in osebja ne pripušča pomnožitve vlakov na tej progi. Potom južne železnice je bila na seldtransportleitunge v Ljubljani vložena prošnja za izpremembo voznega reda, ki je obljubila nov vozni red, kateri se bo oziral na civilni promet.

Posvetovanja nemških strank.

9. t. m. se je vršilo na Dunaju drugo posvetovanje zastopnikov nemških parlamentarnih strank. Krščanska soc. zveza je predložila svojo resolucijo. V načelnih vprašanih je dano popolno soglasje. Posvetovanja se bodo nadaljevala. Razprave so se udeleževali zastopniki zveze nemškoniacionalnih strank, krščansko-socialne zveze, nemške soc. dem. stranke, nemško-napredne zveze in vsenemške zveze.

Nemški krščanski socialci za samoodločbo.

Nemška krščansko socialna zveza je 9. t. m. sklenila, da prizna samoodločbeno pravico slovanskih in romunskih narodov v Avstriji, da zahteva enako pravico tudi za nemški narod v Avstriji in da se hoče na tej podlagi pogajati z drugimi narodi o preosnovi Avstrije v federacijo svobodnih narodnih občinstev. Zahtevajo, da se vsa nemška ozemlja Avstrije združijo v end narodno občinstvo, ki naj izvršuje samoodločbeno pravico nemškega naroda v Avstriji. Da bi se nemška ozemlja v Avstriji podvržla tujerodnim občinstvom, brezpogojno in za vselej odklanjajo. V ostalem hoče kršč. soc. zveza neomajno vstrajati na svojem verskem in dinastičnem prepričanju.

Cambrai padel.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 9. oktobra. Uradno: Včerajšnjih težkih obrambnih bojev pri Verdunu so se avstrijske ogrske čete podmaršala Metzgerja slavno udeleževale.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 9. oktobra. Uradno: Bitka se je iznova vnela med Cambrajem in St. Quentinom. Angleži so zbrali silne množine artiljerije in osredotočili oklopne vozove ter letalske roje in napadli skupno s Francozi in Američani našo fronto od Cambraja do St. Quentina. Sovražnikov naval je na severnem napadalnem krilu omagal v trdem boju popoldne zahodno od ceste, ki gre iz Cambraja proti Boheinu. Tam so se v večernih urah izjavili ponovljeni sovražnikovi napadi.

Na obeh straneh Rimske ceste, ki gre v smeri proti Le Chateauju, se je sovražnik posrečil globok vlom v naše črte. Njegov sunek smo ujeli v črti Walincourt-Elaucourt in zahodno od Bohaina. Na južnem krilu napada je sovražnik pridobil le malo ozemlja. Čete, ki so se borile juž. od Montbrehaina, so v svoji prednji infanterijski postojanki odbile vse sovražnikove napade. Ker je vlom ogrožal v središču bojeve črte njih krilo, so morale zvečer umakniti svojo fronto na zahodni rob Fresnoya le Granda.

Francozi in Američani so v Champagni med Suippesom in zahodno od Aisne razvili velike sile in pričeli zopet s svojimi napadi. Iznova so stremili po povečanju, ki

smo jih našli, po prelomu skozi našo fronto. Sovražnik je le na obeh straneh St. Etienna vdrl v naše črte. V popoldanskih urah smo sovražnika z izvedenim protinapadom zopet vrgli nazaj. Sovražnikovi napadi so popolnoma omagali na ostali fronti. Krajevna vpadališča smo zopet izčistili s protisunkom.

Odbili smo delne napade ob Aisni in zelo silne napade Američanov na vzhodnem robu Argonskega gozda in v dolini Aire.

Sovražnik je na vzhodnem bregu Moze napadel med Brabantom in Ornesom po močnem učinkovanju artiljerije. Sovražnika, ki je vdrl v gozd Consenvoye, smo tam ustavili. Na ostali fronti smo ga odbili pred našimi črtami.

Berlin, 9. oktobra zvečer. Uradno: Na bojišču med Cambrajem in Saint Quentinom smo zasedli zadaj ležeče postojanke in smo tudi Cambrai izpraznili. Delni boji so se bili v Champagni.

Novi sovražnikovi napadi so se razvili na obeh bregovih Moze.

Ameriško poročilo.

7. oktobra. Naše čete so prepočile sovražnika iz Chatela - Chéhéryja in mu vzele, ko so premagale njegov obupen odpor, nadvladajoče višine zahodno od Aire.

London, 7. oktobra zvečer. Severno od Scarpe je napredovala naša črta na fronti 4 milj. Vzeli smo Biache, St. Vaast in Oppy.

London, 9. oktobra. (K. u.) Reuter: General Haig poroča: Vkorakali smo v Cambrai.

Umikanje na Balkanu.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 9. oktobra. Uradno: Francozi in Srbi so vkorakali v Albanijo v Elbasan, katerega smo izpraznili. V stari Srbiji nobelih posebnih dogodkov.

Balkanski vlak vozi samo do Niša. Berlin, 9. oktobra. Balkanski vlak vozi samo do Niša.

Francosko poročilo.

6. oktobra. Avstrijsko ogrske voje sile, ki so prišle z italijanske fronte, katere smo premagali dne 5. t. m. v okolici Vranje, se v neredu umikajo proti Nišu in so prepustile francoskim in srbskim četam, katere jih preganjajo proti Leskovcu, 1500 ujetnikov, 12 topov, med njimi 6 težkih, in 30 strojnic. Zahodno od tam so francoske

sile dohitele močni nemški oddelek, ki se je umikal, in ga razkropile, nato so zasedle kolodvor Kačanik in vzele veliko transportov in popoln železniški vlak. V boju smo ugrabili približno 100 ujetnikov, med njimi 5 častnikov.

Zvezne sile prodirajo v Albanijo čez Debro na cesti, ki vodi v Elbasan. Močni sovražni oddelek smo vrgli tekom noči na Volkanskih višinah severozahodno od sovodna Devolija in Langajca.

Boji z Italijani.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 9. oktobra. Uradno: Italijanski artiljerijski ogenj se je na celi gorski fronti znatno povečal.

Boji infanterije so se razvili v dolini Daone, ob Adizi in neposredno vzhodno od Brente, ki so izpadli ugodno za nas.

Umik Turkov v Palestini.

Angleži vzeli Saido, Zahle in Rejak — Beirut izpraznjen.

London, 3. oktobra. Uradno: Naša kavalerija je popoldne 6. oktobra zasedla Zahle in Rejak, ki ležita 33, oziroma 30 milj severozahodno od Damaska. Rejak je točka, kjer se strne s severa sovražnikova širokotirna železnica v 1,05 m železniško omrežje v Palestini. Ugrabili smo veliko voz, streliva in pionirskega orodja. Na obali je sovražnik izpraznil Beirut in se umaknil proti severu. Naše čete so 7. t. m. zasedle Saido, sovražnik se ni branil.

Francozi v Beirutu.

Pariz, 8. oktobra. Admiral Varney je brzojavil ministru mornarice: Neka divizija francoske mornarice se je 7. t. m. ob 6. zvečer pripeljala v beirutsko pristanišče.

Nova turška vlada.

TURŠKA VLADA ODPSTOPI.

Carigrad, 8. oktobra. (K. u.) List »Vak« je poizvedel, da je izročil veliki vezir Talaat paša sultanu demisijo kabineta, ki se je sprejela. Vodstvo poslov, dokler se ne imenuje nova vlada, se je poverilo prejšnjemu veleposlaniku v Londonu, Tevfik paši.

Berlin, 9. oktobra. Deutsche Zeitung poroča iz Carigrada, da je vlada Talaat paša in Enver paša padla. Vlado je prevzel kot veliki vezir 76letni Tevfik paša, kavkaškega rodu. Po svojem mišljenju je staroturk. Novi mož je bil najboljši prijatelj ravnega nemškega veleposlanika Marschalla in je poročen z neko Nemko. Generalisimus turške armade je zdaj Izet paša, Albanec iz Ohride. Vojaško se je izvežbal v Nemčiji, udušil je leta 1910 vstajo v Jemenu in pomagal v balkanski vojski von der Goltz paši.

Na Ruskem.

Smrtne obsodbe v Rusiji.

Moskva, 7. oktobra. Minuli teden so v Rusiji usmrtili 487 oseb. V Moskvi je zaprtih 1700 političnih jetnikov.

Bivši ministrski predsednik Trepov ustrelijen. — Boljševiki streljajo talnike.

Petrograd, 7. (K. u.) Časopisje poroča: V Penzi so ustrelili 250 talnikov, ker je bil umorjen član izredne komisije Jegorov in vsled napada na jetniškega paznika.

Amsterdam, 9. (K. u.) Reuter javlja iz Petrograda: Dne 25. septembra so ustrelili bivšega ministrskega predsednika Trepova.

Japonci v Samari.

Moskva, 7. oktobra. Japonske čete stoje že v Samari.

Bolgarija.

O preosnovi bolgarske vlade poročajo iz Sofije: Preosnova je zahtevala ententa na pogajanjih v Solunu, češ da hoče imeti jamstvo za strogo izpolnitev pogojev. Malinov je začel nato pogajanja z bolgarskimi strankami. Ententa je pritrdila naslednji sestavi: 2 demokrata (Malinov in Ljapčev), 3 narodnjaki, 1 agrarec, 1 socialni demokrat, 1 radikalni demokrat in general Lukov, član komisije, ki je šla v Solun. Odredbe nove vlade bo vrhu tega nadzirala kontrolna komisija entente, katere angleški in francoski člani so že dospeli v Sofijo. Ne dvomijo, da bodo nastala nespozumljenja takoj, kakor hitro bo začela komisija delovati.

Rusko-ukrajinska mirovna pogajanja prekinjena.

Kijev, 7. oktobra. (K. u.) Rusko-ukrajinska mirovna pogajanja so se v današnji plenarni seji do nadaljnjega prekinila. Premirje ostane še dalje v veljavi, ravnotako ostanejo konzularna zastopstva. Delo v komisijah za prometna vprašanja, zamenjavo blaga in Rdeči križ se bo nadaljevalo. Del ruske delegacije odpotuje danes, drugi del ostane v Kijevu, da nadaljuje komisijska posvetovanja.

Novi vojni minister v Prusiji.

Berlin, 9. oktobra. (K. u.) »Germania« je poizvedela: Vojnemu ministru pl. Steinu se je podelila naprošena odslovitve iz urada. Za naslednika mu je določen dosedanjí načelnik vojnega urada general Scheuch.

Mariborsko pismo.

Maribor, 5. oktobra.

Zadnji dogodki na bojiščih in posebno odpad Bolgarije so naše Nemce silno konsternirali. Ljudje, ki so še pred kratkim sanjali o »Siegfriednu«, govorijo danes že o potrebi sporazumnega miru, in ljudje, ki so se še nedavno temu rožali začeli o samoodločbi narodov, zahtevajo danes že samoodločbo za nemški narod. Med te Pavle je zašla tudi »Marburgerca«, ki zahteva pravico samoodločbe za nemški narod v Avstriji. Seveda je ta samoodločba, kakor jo umeva mariborski

vsenemški list, precej različna od samoodločbe, kakor si jo predstavljamo mi, a tega tudi nikdo ne zahteva, da bi ljudje kar čez noč preklicali vse ono, kar so smatrali še včeraj za edino zveličavno. Toda sila že iztrezne tudi naše vsenemce in veseli bodo, da bodo mogli živeti svoje lastno narodno življenje, ne da bi mislili na to, kako si podjarmijo druge narode.

Sprememba se kaže tudi v številnem obisku slovenskih kurzov. V Mariboru obstoji cela vrsta slovenskih kurzov, ki so vsi dobro obiskani. Tudi najbolj zagriženi Nemci pošiljajo svoje otroke k pouku slovensčine. Med temi je n. pr. tudi urednik »Marburgerca«, prosluli Jahn, ki je svojo hčerko, ki obiskuje meščansko šolo, vpisal za pouk slovensčine. Morda tudi ta mož že sluti, da bi njegovi unuki utegnili postati iz nemških Jahnov slovenski Jani, kakor so postali njegovi dedje iz slovenskih Janov nemški Jahni. Svet se obrača, časi se spreminjajo in z njimi tudi ljudje.

Vojno kuhinjo za srednji stan bomo torej vendarle dobili. Tako nam sedaj poročajo z mestnega magistrata. Vlada je dovolila za kuhinjo 10.000 K podpore in 30.000 K brezobrestnega posojila za nakup živil. Kdaj se kuhinja otvori, še ni znano. Sedaj iščejo upravitelja in blagajnika. Upamo, da stvar sedaj ne zaspi več.

Za Orničovo sirotišnico in vzgojevalnico so darovali tudi sledeči Slovenci: Vogrin Iv., župnik v Sv. Barbari, 20 K; kaplan Salamon iz Sv. Trojice 10 K; notar Bračko iz Ptuja 10 K; Ivan Segula, Hlapenci, 5 K. Čudno, da se najdejo še vedno Slovenci, ki se dajo speliati na led, po različnih krajih. Toda nađejamo se, da gori imenovani ne najdejo posnemalcev.

Gospod Matej Obrat, posestnik in trgovec v Mariboru, je daroval za gladno jugoslovansko dečo 5000 K. Da bi imel mnogo posnemalcev!

V tukajšnjem bogoslovju je letos v četrtem letniku 7 bogoslovcev, v tretjem letniku 3 (1 domačin in 2 frančiškani), v drugem 3 in v prvem letniku 3. Oglasilo se je za bogoslovje tudi več dijakov, ki pa še niso oproščeni.

Tatvine na železnici se vedno bolj množijo. Eno glavnih tatinskih središč je pač mariborski glavni kolodvor. Gotovo ni dneva, da se ne bi zgodila kak tatvina. Minolo nedeljo je bila neki gospe medtem ko je izstopila iz voza ukradena košara živil, ki jih je z muko pritihtopila iz Zagreba. Podobne stvari se ponavljajo vsak dan.

Politične novice.

+ Vsi duhovniki semiške dekanije so pri konferenci dne 26. septembra soglasno sklenili, da pristopijo S. L. S. in da v vseh svojih župnijah organizirajo krajevne odbore S. L. S.

+ Krajevni odbor S. L. S. se je zbral za občino Sušje v ribniški dolini. O strankinih in gospodarskih zadevah je poročal deželni poslanec Škulj ob obilni udeležbi.

+ Češko-hrvatsko posvetovanje. Predsedstvo češkega narodnega odbora je imelo 8. t. m. v Pragi skupno posvetovanje s hrvatskimi zastopniki. Razpravljali so o stališču češke politike po zadnji mirovni notii osrednjih velesil in ugotovili popolno soglasje v načelnih in taktičnih vprašanjih.

+ Bosanski mohamedanci na Dunaju. Dunaj, 10. oktobra. Saborska poslanca Arnavtović in Sarit-Agić se mudita te dni na Dunaju. Posvetovala sta se s Spitzmüllerjem in Hussarekom. Pritoževala sta se glede uprave in glede rekvizicij v Ercegovosni.

+ Za narodno edinstvo se je izjavila jugoslovanska mohamedanska akademika omladina v Zagrebu.

+ Manifest ogrske socialne demokracije. Ogrska socialna demokratska stranka je izdala na ogrske narode manifest, v katerem se izreka za takojšen mir, neodvisnost Ogrske, demokracijo in samoodločbo narodov. V podrobnosti zahteva: 1. Sedanja vlada naj nemudoma odstopi in naj se ustanovi vlada, v kateri bodo zastopniki vseh demokratičnih slojev dežele in tudi vseh v deželi živčih narodov. 2. Nova vlada naj takoj razpusti državni zbor in razpiše nove volitve na podlagi splošne, enake, tajne, tudi na ženske se raztezajoče volilne pravice; novoizvoljeni državni zbor naj izdela takoj novo ustavo. 3. Nova vlada mora takoj vsem sovražnim državam naznaniti, da je pripravljena na podlagi načel ruske revolucije in predsednika Wilsona skleniti mir brez aneksij in odškodnin v zmislu samoodločbene pravice narodov. 4. Nova vlada naj takoj odpravi dosedanjí sistem narodnega zatiranja in vsem na Ogrskem živečim narodom zagotovi pravico neomejene rabe njihovega materinega jezika v vseh državnih ustanovah. 5. Nova vlada naj pripravlja popolno demokratizacijo uprave. 6. Nova vlada naj se nemudoma loti radikalne zemljiške preosnove, oziroma pravično davčno politiko in izpopolni zakonodajo v varstvo delavstva in ljudski blagor.

+ Dr. Šusteršič na Dunaju. Dunaj, 9. oktobra. Danes se je vrnil dr. Šusteršič iz Švice na Dunaj in se je udeležil današnje seje parlamenta. Kaj je vzrok tega povratka, bodo gotovo vedele »Novice«.

+ Pogajanja v Solnogradu razbita? »Neues Wiener Tagblatt« poroča, da so se gospodarska pogajanja med Avstrijo-Ogrsko in Nemčijo v Solnogradu končala včeraj in da so udeležniki zapustili Solno-grad. Zatrjuje se, da so se pogajanja popolnoma razbita.

+ Wekerle pojde. Iz Budimpešte poročajo 9. t. m.: Danes je že jasno, da je Wekerle padel in da ostane na svojem mestu le do sestave nove vlade.

+ Pogovor z dr. Kramarjem. Poročevalec »Az Esta« je imel v Pragi pogovor z dr. Kramarjem, ki je rekel: Kako ponižni smo bili preje Čehi, a danes govorje za nas kanoni. Politika osrednjih velesil je sama povzročila sedanjí položaj. Naravnost smešno je, če sedaj pošiljajo Tiszo v Sarajevo, da odloča o jugoslovanskem vprašanju. Dr. Kramar je pobijal trditev, da bi se bili češki vojaki udajali Rusom in bi bili grdo ravnali z avstrijskimi in ogrskimi vojnimi ujetniki. Izrazil je prepričanje, da se bodo zgornjeogrski komitati pripojili češki državi.

+ Poslanec Klofáč v Žebraku je govoril na sv. Venceslava dan skupno z zastopnikom agrarne stranke, poslancem Bradačem in taj. p. Beranom. Med drugim je povedal tudi to-le: Zajahali smo konja, ki je urnejši kakor smo sami mislili. Kaj bo prišlo, vidim že v jasnejših konturah, kakor smo mogli videti pred nekaj meseci. Narod in poslanci morajo zdaj trdno stati za svojo slavno deklaracijo z dne 13. apr. t. l. Nismo se zbalí ne groženj, ne zmotijo nas ne zvijače, ne nasmeh iz zadrege. Praproci vseh čeških strank morajo ravno sedaj plapolati v eni smeri, da bodo naši nasprotniki spoznali, da pojdemo za svojim programom brez kompromisa in bojazni do končne zmage. V kogar smo enkrat izgubili zaupanje, nas ne bo več varal. Samo to je potreba, da ostanemo solidarni v bedi, da ne bomo imeli zraven polnih železnic lačnih ljudi. Po mestih in po kmetih se mora napraviti konec oderuštva. Od nikogar ne zahtevamo, da bi dal za narod kri in življenje, ampak zahtevamo, da bi vsak, kdor more, dal narodu moke, krompirja, t. j. da bi živila prodajal po navadni ljudski ceni. Prišel je čas, ko spoznavamo, kdo je z narodom in kdo proti narodu. In gorje onim, kateri so narod izdali in ga zaradi papirnatega dobička pustili v stradanju in umiranju.

+ Samouprava v Alzaciji in Loreni. Berlin, 9. oktobra. (K. u.) Politični krogi trdijo, da bodo vsled kanclerjeve napovedi o samoupravi Alzacije-Lorene izvedli v državnih uradih važne spremembe. Namestnik pl. Dallwitz bo odstopil. Drž. poslanec Hauss bo, kakor se sodi, imenovan za državnega tajnika v Alzaciji-Loreni. — Ta samouprava prihaja najbrže prepozno.

+ Oblegovalno stanje v Nemčiji omiljeno. Berlin, 9. oktobra. (K. u.) Listi poročajo, da so vojaški poveljniki že dobili povelje cesarja Viljema, katero je napovedal kancler, da se omilijo trdote oblegovalnega stanja.

+ Saški kronski svet o demokratiziranju saške uprave. Sächsische Staatszeitung poroča: Pod kraljevim predsedstvom in v navzočnosti kraljeviča je zboroval danes ministrski svet, ki je sklenil, naj se skliče odgodeni redni deželni zbor v zasedanje 28. oktobra. Notranjemu ministru so naročili, naj izdela zakonski načrt, s katerim se naj razširi volilna pravica v drugo zbornico deželnega zbora.

+ Amnestijo v Nemčiji napoveduje »Germania«. Pomiloščeni bodo posebno tisti, ki so bili obsojeni zaradi stavk in v zasedenih ozemljih obsojene osebe.

+ Prihodnje sejo nemškega državnega zbora je sklical predsednik Fehrenbach v soboto ob 1. popoldne.

+ Ludendorff v Berlinu. Berlin, 9. (K. u.) Wolff poroča: Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff je prišel iz velikega glavnega stana na posvete v Berlin.

+ Ustanovitev obrambnega urada v Nemčiji priporoča znani Rathenau, ki pravi, da so se z mirovnim korakom preneglili. Pravi, naj se ustanovi obrambni urad za narodno obrambo, če bo ententa odbila Nemčijo. Obrambni urad deluj samostojno z obširnimi pooblastili. V njem naj bodo državljani in vojak. Izdati mora oklice na ljudstvo, ki bo sestavljen z najkrepkejšimi besedami. Koliko starejših mož je, ki so pripravljeni, da z dušo in telesom pomagajo utrujenim bratom na fronti. Vsi vojak, ki jih je videti v mestih, na kolodvorih in na železnicah, morajo na fronto, če jim je tudi trdo, da prekinejo težko prisluženi dopust. Na vzhodu in na zahodu, v etapi in v zaledju, v pisarnah in v menjalnicah in v zbirališčih čet naj presojajo tiste, ki so sposobni za orožje.

+ Novo posojilo dunajske občine. Dunaj, 10. oktobra. Dunajska občina najame novo posojilo v znesku 250 milijonov kron.

+ Odstop španske vlade. Haag, 9. oktobra. Iz San Sebastiana se poroča, da je odstopil španski kabinet.

Dnevne novice.

— Kaj »Naprej« vse verjame. Včerajšnji »Naprej« priobčuje naslednjo notico: »Neverjetne razmere v ogrskem samostanu. »Abend« poroča iz Vel. Varada, da je bila nastavljena v tamošnji uršulinski samostan nova prednica mati Erika, da bi napravila red. Prejšnja prednica Filomena je uvedla baje grozne razmere. Nune so se morale napol sleči in potem bičati druga

drugo z metlami, v katerih so bile vpletene kovinaste igle. Prednica sama se je udeleževala te »pokore«. Redovnice so morale nositi pločevinaste nogavice, ki so jim ranjevale noge do krvi. Med molitvami so imele nagobčnike, s katerim so si razdirale obraz. Mnogo nun je zaradi tega izstopilo iz samostana, dokler niso prišle te stvari na dan.« — Kljub temu, da »Naprej« označuje kot »neverjetno«, da bi se nune bičale z metlami, da bi nosile pločevinaste nogavice in si natikale nagobčnike, kljub očitni nezmislivosti te notice, zajete iz judovskega senzacijskega lista, verjame »Naprej« vse to in smatra za potrebno, da servira to bedarijo tudi svojim bralcem.

— Umrl je v Novem mestu frančiškan P. Solan Cimerman. Pogreb se je 6. t. m. vršil pod vodstvom g. prošta ob izredno veliki udeležbi 21 duhovnikov iz mesta in okolice. Pokojni je bil rojen 1890. l. v Dolnji vasi pri Ribnici, kot klerik je bil v raznih samostanih v Ljubljani, Kamniku, Gorici. Kot novomašnik je bil nastavljen v Kamniku, nato v Mariboru in Ljubljani, zadnje dve leti kot katehet in organist v Novem mestu. Umrl je na otrpjenju srca. Bil je tih in blag ter izredno priden delavec, posebno kot katehet in pevovodja. R. I. P.

— Edini sin maršala pl. Borojevića — utonil. Na starem dravskem mostu, o katerem se je poročalo, da ga hočejo podreti, se je 28. septembra dogodila nesreča. Ko so šli ponoči štirje gojenci vojaške višje realke čez most, je stopil gojenec Miroslav Borojević pl. Bojna na trhlo mostu, padel v naraslo Dravo in utonil. Trupla še niso našli.

— Španska hripa divja v Ljubljani in po deželi. Zahtevala je veliko žrtev v mestu in na deželi. Cele družine so bolne. Posamezne trgovine in gostilne so zaprli, ker je vse osobe zboležilo. Za šole ni niti misliti, da bi mogle poslovati, ker je bolezen nalezljiva in bi bilo zelo brezsrčno, če bi se na ta način izpostavljali nevarnostim.

— Španska bolezen in griža imata bogato žetev v Šmartnem pri Litiji. Tekom 5 tednov je bilo že 36 mrljcev. Delo na polju zastaja, ker v nekaterih hišah leže vsi družinski člani. Kljub temu so vojaške oblasti silno trde, ko se gre za dopuste družinskih očetov. Kaj bo z družinami?

— Vpokojeni učitelji na Kranjskem še do danes, 7. oktobra, niso prejeli vojnodraginske doklade za to leto, dasiravno jim je bila obljubljena že za 2. t. m. in so jo vsi aktivni učitelji prejeli že 1. t. mes. In vendar so učitelji vpokojenci še bolj potrebni od aktivnih, ker imajo manj dohodkov in podpor, a več potreb od še službujočih tovarišev, ker so bolehní in v starosti potrebujejo skrbnejšega ravnanja in boljše hrane. Vojaki, ki se bojujejo zdaj za domovino, ti vsi so bili domala gojenci teh vpokojencev in le nevhvaležnost je, če merodajna oblast pozablja na te stare gospode ter jih prepušča trpljenju, pomanjkanju in bedi.

— Za sklad S. L. S. so pri pastoralni konferenci za radovljiško dekanijo na Breznici nabrali 178 K.

— Narodni davek. Tvrdka Ivan Veseleč in drug v Ormožu je vpslala kot narodni davek Narodnemu svetu znesek 2000 kron. Da bi imela ta velezaslužna in požrtvovalna tvrdka mnogo posnemalcev. Dr. Korošec, predsednik N. S.

— Iz srednješolske službe. Minister javnih del je imenoval suplenta državne višje realke v Idriji Jožefa Kremenška za učitelja 9. činovnega razreda državne višje realke v Ljubljani.

— V Gradcu pri Litiji je umrla gospa Alojzija Bizjak, soproga zasebnega uradnika g. Luke Bizjak, zapustivši tri male otročice. Blagi družini iskreno sožalje.

— Omejitve železniškega prometa — radi španske bolezni. Dunaj, 10. oktobra. (Kor. ur.) Železniškemu ministru prihajajo neprestano poročila, da se močno širi španska bolezen. Posebno so prizadeti okrajni ravnateljevi v Plznu, Pragi in v Krakovu, dalje na progah družbe državnih železnic in južne železnice. Računati se mora zato z okolščino, da bodo morali v najkrajšem času zelo omejiti promet, dokler ne bo ozdravelo zadostno število železničarjev.

— Poroka. V soboto, dne 5. oktobra t. l., se je poročil br. Lojze Kobal, eden ustanoviteljev vipavskega Orla, z gosp. Franko Karišev, pred. Marijine družbe. Poroka se je vršila s sv. mašo. Obilo sreče in blagoslova.

— Misijonski koledar. V kratkem izda Misijonska zveza v Ljubljani koledar za prihodnje leto v taki obliki, kakor ga je izdala za letošnje leto. Koledar ima poučne in zabavne stvari o misijonih. Popisuje življenje našega misijonarja Knobleharja, ker bo prihodnje leto stoletnica njegovega rojstva. Prinaša tudi zanimiv življenjski opis Baukeja, misijonarja v Paragvaju.

Opisuje misijone v Indiji in rimsko propagando ter nas uči, zakaj naj podpiramo misijone. Prinaša pregled o misijonih in poročilo o misijonskem zborovanju v Ljubljani. Govori o skrbi pokojnega sv. očeta Pija X. za poganke misijone in o misijonskem delovanju ljubljanskega knezoškofa. Med temi sestavki so pa popisani zanimi-

vi dogodki iz misijonov. Koledar krasi več slik. Po tako raznovrstni vsebini bo ta koledar gotovo še bolj ugaljal kakor prvi letnik. Zato ga priporočamo vsem prijateljem misijonov. Iz njega bodo zajemali novo navdušenje za misijonsko misel.

— **Usposobljenostne preizkušnje** za obče ljudske in za meščanske šole v jesenskem terminu 1918 se prične na c. kr. učiteljski v Ljubljani v petek dne 8. novembra ob 8. uri. Pravilno opremljene prošnje za priust naj se po šolskem vodstvu predložijo pravočasno c. kr. okrajnemu šolskemu svetu, da bodo najpozneje do 1. novembra v rokah izpraševalne komisije.

— **Društvo zasebnih uradnikov in uradnic** v Ljubljani priredi za svoje člane poučne tečaje za srbo-hrvaščino, italijanščino, knjigovodstvo, hranilnično knjigovodstvo in zemljiško knjigo. Člani društva, ki nameravajo obiskovati en ali drugi predmet, naj se čimprej prijavijo v društveni pisarni od 6. do 8. ure zvečer, najkasneje pa do 20. oktobra.

— **Umor v Karlovcu.** Iz Karlovca na Hrvaškem nam poročajo z dne 9. t. m.: Danes dopoldne je prišel v urad na mestni magistrat veletrgovac Kamilo Badovinac, ki je bil trikrat ustreljen v magistratnega uradnika dr. Šašla, ki je bil na mestu mrtve. Nato se je Badovinac pred magistratom ustrelil v usta, kjer je obležal mrtve. Oba sta igrala v Karlovcu veliko vlogo. Vzrok umora in samomora so družinske razmere.

— **Poštni promet z Albanijo** ustavljen. Zasebni poštini promet z Albanijo izvzemši Skader je ustavljen.

— **Pozor pred nakupom!** V Brezjah pri Dobu št. 26 so vlomili v noči na 8. oktobra v hišo tatovi, kjer so ukradli popolnoma novo duhovsko suknjo, kupljeno pri Mačku v Ljubljani, eno moško zelenkasto obleko, en poročni in dva druga prstana, mnogo druge obleke in 2000 K denarja.

Ljubljanske novice.

Iz **politične službe.** Dež. predsednik je pridobil dež. vladnega praktikanta Ivana Perne okraj. glavarstvu Ljubljana; okraj. tajniku Francu Juvanc je podelil mesto pomožnega ravnateljskega adjunkta z naslovom »ravnatelj«; deželnovladna oficijala Ivana Marko in Ivana Abram je imenoval za pomožna ravnateljska adjunkta, deželnovladna kancelista Peterlin in Josipa Schleimer za deželnovladna oficijala in deželnovladnega kancelista Franca Fischer za okrajnega tajnika.

Iz **Sestaneke** »Krojaškega nakupovalnega društva« se je vršil dne 3. oktobra t. l. v restavraciji Zabukovec ob obilni udeležbi. G. Gestrin kot načelnik je utemeljeval pomen tega potrebnega društva. G. Ložar je v daljšem govoru pojasnjeval potrebo, da se ustanovi to društvo, če se hočemo izogniti spekulacij nekaterih trvd. Pošiljal se bodo tudi cenj. članom pristopnice, katere naj se podpišejo in v najkrajšem času dopošljejo Krojaški zadrugi, da se čimprej skliče občni zbor.

Iz **Odlikovanja.** Vodja c. in kr. brzojavne postaje v Cetate na Rumunskem, H. Christof, sin tukajšnjega šolskega ravnatelja Josipa Christofa, je bil odlikovan z železnim zaslužnim križcem na traku hrabrostne svetlinje.

Iz **Pobegnili** je dne 7. oktobra t. l. popoldne priseljenec Alojzij Potokar, 22 let star iz Grosuplja, srednje postave, vitkega života, črnih las, na levi nogi šepav, kratkoviden, nosi očala, govori slovensko, hrvaško in nemško, je 1,72 m visok, nevaren zaradi tatvine in vloma. Skušal bo

priti čez Dolenjsko na Hrvaško. Zadnjič se mu to ni posrečilo, ker je bil že v Višnji gori prijet.

Iz **Hišni posestniki**, kateri še niso vrnili prvemu društvu hišnih posestnikov v Ljubljani (Selenburgova ulica št. 4) izjav za pristop k skupnemu jamstvenemu zavarovanju, se tem potom vabijo, da to zanesljivo store vsaj do 15. oktobra t. l. S tem dnevom se nabiranje izjav zaključuje in izgotovi zavarovalna polica. Kako zelo potrebno in važno za hišne posestnike je to jamstveno zavarovanje posebno v sedanjem času, to dokazovati bi bilo gotovo odveč. Poznejši pristopi k zavarovanju bodo seveda mnogo dražji. Kdor se ne misli zavarovati, naj vpošlje vsaj negativen odgovor.

Iz **Namesto venca** za gospo Malči profesor Robidovo so darovale gospe Marout, Čepin in Modic za slovenske oslepele vojake 30 K.

Iz **Mestni popisovalni urad** ostane radi snaženja uradnih prostorov v soboto, 12. t. m. za stranke zaprt. Izvzeti so samo nujni slučaji.

Primorske novice.

Kaj pa boter? Svoječasno so z velikim pompom proglasili Berlin za botra opustošeni in razdejani Gorici. Berlinski nadžupan je povedal, da bodo Berlinčani sezidali še vso lepšo Gorico, kot je bila preje. Danes pa, ko bi bilo res treba pomagati, pa botra ni nikjer. Samo Wieser na goriškem kolodvoru in pa birokratični sistem naših vladnih obnovitvenih organov menda ne zadostuje za botrstvo Gorici. Res lep boter je ta Berlin!

Iz **Svatba in smrt.** V nedeljo, dne 6. t. mes., se je gospica Emina Mahne, hčerka veletržca in veleposestnika Josipa Mahne, poročila z g. Alfredom Smoletom, višjim uradnikom avstro-ogrske banke v Trstu. V ponedeljek zvečer, torej že naslednjega dne, je prešla Mahnetova družina od vojaške oblasti v Podgorici (v Črnigori) prežalostno obvestilo, da je tamkaj po kratki bolezn (na pljučnici) umrl sin Josip, rezervni poročnik.

Iz **Umrla** je v Trstu gospa Pia Primožič, žena koncipista pomorske vlade dr. Aleksandra Primožiča in hčerka c. kr. višjega policijskega svetnika Zekelyja.

Iz **Španska hripa** na Reki se je tako razširila, da so zaprli tudi vse kinematografe in druga zabavišča.

Iz **Umrl** je 4. t. m. v Rihenbergu na Goriškem na dopustu Ignac Vidmar v 27. letu svoje starosti, bivši načelnik Orla.

Prosveta.

Iz **gledališke pisarne.** Bolezen se loteva tudi že gledaliških članov: včeraj sta obolela g. operni pevec J. Levar in g. Ksenija Longhenova, ki je na nujno prošnjo ravnateljstva le z največjim premoženjem sinovi še igrala Julijaševičevo ter s tem omogočila predstavo. — Danes, v četrtek zvečer ob pol 8. uri se uprizaro igrata »Laterna«, ki je pri premijeri dosegla izreden uspeh. Poskrbljeno je, da se izvrše izpremembe naglo. Ulogo Klaskove je prevzela za obolelo gospo Longhenovo gđ. Vera Danilova. Predstava se vrši za B-abonente. — V soboto dne 11. t. m. se vrši predstava »Divji lovec« za C-abonente. — Zaradi podražanja parirja je gledališki ravnateljstvo prisiljeno podražiti gledališki list ter stane vsak izvod 50 v. — Gledališka pisarna tudi naznanja, da nujno potrebuje več odrskih delavcev. Nastop takoj.

Vsi reflektanti naj se priklase v pisarni v gledališču.

pr **Sporod koncertov češkega kvarteta** v Ljubljani obezja za jutri, v petek: 1. Kvartet Smetanova »Iz mojega življenja«; 2. kvartet Beethovnov opus 11; 3. kvartet Čajkovskega opus 22. V soboto, 12. okt., pa: 1. Kvartet Borodinov v D; 2. Schubertov kvintet; in 3. Griegov slavni kvartet. To so krasna, slavna dela svetovne glasbe, ki bodo v najpopolnejši izvedbi čeških mojstrov umetnikov nudila najvišji glasbeni užitek. Opozarjamo na predprodajo vstopnic. Malih programov najbrž za ta dva koncerta ne bo mogoče natisniti, ker danes brzjavijo in nujnostne pošiljate ne dojdejo pravočasno adresatu v roke.

pr **Zakaj so razpadle staroslovanske države.** O tem predmetu je predaval včeraj v Akademiji dr. Leopold Lé n a r d. — Stare slovanske države stopijo pred zgodovino v osmem, devetem in desetem stoletju že popolnoma sformirane. Pojavijo se takorekoč naenkrat, kako so se formirale, ne vemo, iz redkih zgodovinskih opazk zamoremo o tem le sklepati. Največ podatkov imamo o formiranju staroruske države. Nobena starih slovanskih držav ni imela trajnega obstanka. Vprašanje je, iz kakšnih vzrokov so razpadle.

Navadna šolski šablona pravi, da so stare slovanske države bile preveč demokratske in vsled tega niso imele sil, da bi se ustavljale militarističnim sosednim narodom. To naziranje se je razvilo iz francoskih predrevolucionarnih literarnih salonor, kjer se je razlegel klic: »Nazaj k naravi!« in začelo oboževanje divjih narodov, ne poznajočih absolutističnih militarističnih držav. Nemci, zlasti Herder, so prenesli to teorijo na Slovence. V resnici je ravno nasprotno. Stare slovanske države niso bile čisto nič demokratske. Bile so militaristično absolutistične države. Na čelu je stal knez poglavar močne bojne družine. Bile so utrjene s številnimi močnimi gradovi. Družina je živela večinoma od vojnih pohodov in radi tega so delali vedno napade na sosednje narode. Ljudstvo je pomenilo samo toliko, da je plačevalo danj in vzdrževalo družino. Med knezom in družino je bila vez zelo tesna, med knezom in deželo in ljudstvom zelo rahla. Delitev kneževin po smrti kneza in vzgoja knezov so mnogo pripomogli do razpada držav. Prvi razlog razpada staroslovanskih držav je torej pomanjkanje demokracije, drugi razlog pa pomanjkanje kulture. Slovani so prišli v stik s sosednjimi krščanskimi državami, ki so stale kulturno višje in imele vsled tega tudi boljše organizacijo. Knezi in plemstvo se je pokristjanilo, kar se je naredilo večinoma iz političnih razlogov. Ljudstvo je sprejelo krščanstvo večinoma pod pritiskom od zgoraj, krščanski duh je pronicel med ljudstvo jako počasi tekom stoletij. S krščanstvom je prišla kultura in z njo germanizacija, katero so pospeševali plemstvo in knezi. Knezi in plemstvo so izdali ljudstvo in ga podjarmili tujcem.

Razne novice.

Iz **Žalostna železničarska statistika.** Po izkazu zavarovalnice proti neizplačani avstrijskih železnic je bilo v letih 1914. do 1917. povprečno 328.524 zavarovanju podvrženih oseb zaposlenih pri železnicah, 22.544 jih je vsako leto doletela kaka neizplačana; od teh je bilo 4964 bolnih dalje nego štiri tedne, 4602 slučajja je skončalo s popolno delovno nezmožnostjo. Povprečno na leto je bilo 293 oseb v izvrševanju svoje službe ubitih. Povprečno je bilo vsak

dan 62 ranjenih, dnevno 12 stalno za delo nesposobnih pohablencev, vsak teden pa 5 mrtvih.

r **Dobro naložen zlatnik.** V ateljeju nekkega slavnega francoskega slikarja je našel mladi pisatelj Mary berača, ki ga je slikar slikal. Bil je v čudnem razpoloženju, da je dal beraču svoj zadnji zlat. Čez par let je postal Marx slaven pisatelj. Nekega dne dobi 10.000 frankov in pismo znane milijonarja Rotschilda, kjer ga ta spominja, da je bil tisti berač on sam in da si je privoščil šalo, naložiti njegovih 10 frankov v neko kupčijo. Obnesla se je dobro in zato mu dostavlja njegov dobiček.

r **Podzemna kavarna.** V velikih železnih rudokopih Grängesberg na Švedskem so napravili 150 metrov globoko pod zemljo kavarno in jedilnico, da morejo rudarji popolnoma izrediti opoldanski počitek. 14 metrov dolgi in 5 metrov široki prostor leži za vse rove enako pripravn. Razsvetljava oskrbuje 3000 električnih svetilk. Kurjava je istotako električna.

Gospodarske novice.

Iz **K zbirki vojnogospodarskih odredb,** tičočih se delokroga trgovinskega ministarstva ki jo je po naročilu generalnega komisariata za vojno in prehodno gospodarstvo izdal dr. A. Lehmann v Manzovi založbi je izšel I. d. d. (i. Nachtrag zur »Zusammenstellung der kriegswirtschaftlichen Verordnungen, betreffend den Wirkungskreis des k. k. Handelsministeriums«). Industrijski in trgovski interese se opozarjajo na to zbirko.

Aprovizacija.

Iz **Krušne komisije** bodo uradovale v petek, dne 11. oktobra od 8. do pol 1. ure popoldne. Izdajale se bodo izkaznice za kruh in kavino mešanico, izkaznice za kavino mešanico ne dobe člani vojne zveze in stranke iz občin Zg. Siska, Moste in Vič. Kje in kdaj se dobi kavina mešanica, je objavljeno v listih. Kdor ne pride h krušni komisiji, dobi izkaznico za kruh in kavino mešanico šele v sredo na magistratu. Stranke, ki še niso dobile sladkornih kart, jih dobe v soboto, dne 12. t. m. na magistratu. Prihodnjič se zamudnikom sploh ne bodo več izdajale izkaznice na magistratu, ker je vsakega dolžnost, da pride ali sam h krušni komisiji, ali pa da pošlje s svojo legitimacijo kako drugo osebo po karte. Gg. krušni komisariji dobe svoja navodila v vpisnikih.

Iz **Meso na zelene izkaznice B.** Stranke z zelenimi izkaznicami B prejmejo goveje meso po nižani ceni v petek, dne 11. t. m. in v soboto, dne 12. t. m. v cerkvi sv. Jožefa. Določeno je tale red: V petek, dne 11. t. m. popoldne od 3. do pol 4. ure šteje 1 do 200, od pol 4. do 4. ure šteje 201 do 400, od 4. do pol 5. ure šteje 401 do 600, od pol 5. do 5. ure šteje 601 do 800, od 5. do pol 6. ure šteje 801 do 1000. V soboto, dne 12. t. m. od 1. do pol 2. ure šteje 1001 do 1200, od pol 2. do 2. ure šteje 1201 do 1400, od 2. do pol 3. ure šteje 1401 do 1600, od pol 3. do 3. ure šteje 1601 do 1800, od 3. do pol 4. ure šteje 1801 do 2000, od pol 4. do 4. ure šteje 2001 do 2200, od 4. do pol 5. ure šteje 2201 do 2400, od pol 5. do 5. ure šteje 2401 do konca. Kilogram stane 280 K.

Iz **Gostilnicarij in zavodi** prejmejo goveje meso v petek, dne 11. t. m. popoldne od 1. do 3. ure v cerkvi sv. Jožefa.

Iz **Pšenični zdrob za otroke** do 3. leta se bode oddajal v vojni prodajalni, Gosposka ulica, po sledečem redu: Na vrsto pridejo stranke z izkaznicami: šteje 1 do 300 dne 14. oktobra, šteje 300 do 600 dne 15. oktobra; št. 600 do 900 dne 16. oktobra, šteje 900 do 1200 dne 17. oktobra; šteje 1200 naprej dne 18. oktobra. Za vsakega otroka se dobi 1 kilogram pšeničnega zdroba, ki stane 2 K 80 vin. Veljavne so le nove izkaznice. Stranke naj se strogo drže določenega reda, da ne bode nepotrebnega postajanja. Drobiz je pripravliti.

Iz **Petrolej za obrtnike** (O-karte šteje 500 do 600). Na vsak prvi odrezek O-karte se dobi po en liter petroleja in sicer: na šteje 500 do 600 pri Jermanu, Poljanska cesta. Kje se dobi petrolej na šteje 1 do 500 je bilo že objavljeno v listih.

Zamaške

zove in stare **kupi** vsako množino trvdka JELACIN & KO., Ljubljana, ljubljanska industrija probkovih zamaškov.

Krema za britje

najboljša kakovost, rabljiva brez vode, 1 porcelan, lonček K 750

Milo za britje

pristno, najboljša vrste 1 kos 3 K 1 kg K 34— Pošilja proti naprejposlatvi denarja

M. JUNKER, eksportna trgovina Zagreb 30, Petrinjska 3 III. Hrv.

Dva delavca

in več deklet

SE SPREJME za delo v kartonažni tovarni I. EONAČ sin, LJUBLJANA.

Gostilna

se kupi, oziroma vzame v najem. Pojavnila prosa g. TEREZIJA KORITNIK, HOTEL »SLON«, LJUBLJANA. 3729

Bukov gozd

tri orale, je NA PRODAJ. Poizve se pri županstvu Ambrus, pošta Zagradec-Fužine, Dolenjsko. 3756

Stare zobe

umetno zobovje, tudi zlomljeno, kupuje po najvišjih cenah prva ljubljanska nakupovalnica zob Schlesinger, Ljubljana, Stari trg 15, II. nad.

Kupi se hiša

prilpavna za trgovino v Ljubljani. Vzamejo se tudi lokali ali večje skladišče v najem. Ponudbe pod: »TRGOVINA« 3626 na upravnistvo »Slovenca«.

Lišaje

garje, srbeč, hraste in druge kožne bolezni odstrani naglo in sigurno Paratol-domače mazilo. Ne maže, je popolnoma brez duha, torej se more rabiti tudi čez dan. Velik lonček K 5— dvojno velik lonček K 9— Dalje Paratol— posiljalni praešek, ki varuje najbolj občutljivo kožo, 1 skatljia K 3—.

Oboje se dobi po povzetju ali predplačilu pri Paratol-Werke, lekar ULMER Budapest VII-27. Rózsa ut 21.

Večja trgovska hiša

je naprodaj v Kranju, pripravna za vsako obrt ali trgovino, na najboljšem prostoru. Proda se tudi dobro obkranjen. 3733

landauer

Več se poizve pri Lovro Rebolj v Kranju.

Proda se približno 260 vred

kostanjevega oglja

Vreče mora kupec sam dati. Ponudbe s ceno na upravnistvo Slovenca pod Oglje št. 3765.

ŽENITEV!

Mladenč, star 26 let, z lepim posestvom na Dolenjskem, vrednim nad 40.000 kron, oproščeno vojaščine, ker delam v nekem rudniku, se želim seznaniti s kako gospodično ali vdovo brez otrok, v starosti od 20. do 30. leta, ako ima svojo trgovino ali gostilno. Ponudbe s sliko na upravnistvo »Slovenca« pod št. 3744.

»SREČNA BODOČNOST« 3744.

Tajnost zadržana.

KDOR IMA NAPRODAJ

šoferski jopič

za denar ali tudi za živila, izve naslov kupca pri upravi »Slovenca« pod št. 3742.

Krtače

iz prima riževa slame in korenin, riževa in brezova METLE dobavlja najceneje trvdka J. HETZL, SILPERK, Morava. Zastopniki se iščejo pod zelo ugodnimi pogoji. 3606

Pošteno dekle

staro 32 let, s hišo in malim vrtom na deželi, se želi seznaniti v svrbo ZENITVE s poštnim mladeničem, rokodelcem ali železniškim uslužbencom. Vdovec brez otrok ni izključen. Pisma na naslov: »BODOČA SREČA« 3763

na upravnistvo »Slovenca«.

Stanovanje in sadni vrt

se da v najem

V GUNCLJAH št. 6 za januar 1919. — Poizve se na št. 11 ravnotam. 3757

CEMENT

se dobi

Kje, poizve se pri upravi »Slovenca« pod št. 3758, ako znamka za odgovor.

Sprejme se takoj pošten, priden, trezen in zanesljiv, vojašč. prost, samok.

urinar

na večje posestvo. Ponudba s pričevali in navedbo dosedanjega službovanja naj se pošljejo na »Oskrbništevno posestvo NOVI DVOR (Weixelstein) pošta RADECE pri ZIDANEM MOSTU.

G srajc

iz finega platna na roko vezenih se odda. Poizve se v trgovini M. Schubert, Ljubljana, Zidovska ulica.

SPREJME SE oseba (moški ali ženska) za krmiljenje prašičev

v mestu. Plača po dogovoru. — Kje, pove uprava »Slovenca« pod šteje. 3760.

Ugodna prilika!

Josip Rossi, bivši vinotrtič v Zagorju ob Savi, proda takoj svoje

posesivo

skupno ali po parcelah in nekaj

500 hektoliterskih sodov

Informacije se dobe v Ljubljani, Poljanska cesta št. 30. 3751

Proda se do 500 bukovihih drva
stoječih. Več pove Val. Grogorec v Mengšu.

Mlado dekle iz boljše hiše se sprejme k 11/2 leta staremu otroku in za hišna dela. Dobra oskrba, hrana in plača. Ponudbe s sliko in spričevali na gospo dr. Frank-ovo, Zagreb, Pantovčak 1. vila Radočević.

Tordka Josip Petelinc,
LJUBLJANA, poleg frančiškanskega mostu, SV. PETRA NASIP št. 7 opozarja cenjeno občinstvo, da je dospela večja pošiljatev
Šivalni strojevi
za rodbinsko rabo, krojače in čevljarje. Kdor si jih želi nabaviti, naj se čim prej oglasi. 3123

2 vagona drv
čisto suha, večinoma trda, SE ODDASTA V LJUBLJANI. Ponudbe na upravnistvo SLOVENCA pod št. 3759.

VSE VRSTE klobukov
za dame in gospode se sprejemajo v snaženje in oblikovanje v LJUBLJANI na RESLJEVI CESTI št. 22/L.

V neskončni previdnosti, kateri se udano klanjamo, je poklical Bog k sebi preljubo soprogo, oziroma mater, hčer in sestro, gospo

Alojzijo Bizjak, roj. Možina

ki je v torek dne 8. oktobra, previdena s sv. zakramenti, v 37. letu starosti, odšla po večno plačilo za svoje Bogu in družini posvečeno življenje.

Pogreb nepozabne bo v četrtek dne 10. oktobra ob pol 8. uri na župnem pokopališču v Šmartnem.

Gradec pri Litiji, dne 9. oktobra 1918.

Luka Bizjak,
zasebni uradnik, sedaj vojak,
soproj.

Marija, Toni, Olga,
hčere.

Družina Možinova na Bregu.

3768

Edina slovenska veletrgovina
umetnega cvetja in pogrebnih potrebnin

Anton Z. Finžgar VARAŽDIN (HRVATSKO)

dobavlja samo na debelo: umetno cvetje, nagrobne vence, okraske, noge in tapete za rakve, tančice, mrtvaške čevlje i. t. d.

Svoji k svojim! :: Svoji k svojim!

Ne zametnite denarja!
Ne kvarite oblek
z raznimi vojnimi barvami!

Nudim Vam edino zajamčeno dobro, trpežno in blagu neškodljivo

barvo za obleke

iz najstarejše in največje tovarne za barve. Na stotine priznanih pisem vsakemu na razpolago.

Razpošiljam samo I. vrste
v sledečih barvah: črna, modra, temno zelena, rdeča, temno rdeča, vijoličasta, siva, rujava in rumena. — Da se napravi temno modra, se dá polovico črne, polovico modre.

Na zahtevo slovensko navodilo.
100 zavojev 50 kron.
500 zavojev po 45 K za 100 zavojev.
1000 zavojev po 40 K za 100 zavojev.
Poštne prosto pošilja 3136

Rudolf Cotič
Vrhnika.

za vsakega trgovca velik zaslugek!

Brez posebnega obvestila.

Potrži neizmerne boli naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem, da je odplavala zlata duša neizmerno ljubeče matere k Vsegamogočnemu, da je umrla naša ljuba mati, stara mati, teta itd., gospa

Marija Jančigaj

v sredo dne 9. t. m. previdena s svetotajstvi za umirajoče v 64. letu njene starosti.

Truplo te blage žene se položi v soboto dne 12. okt. 1918 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Sp. Šiški Jernejeva c. št. 231 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana-Sp. Šiška, dne 10. oktobra 1918.

Franc Jančigaj, mag. tajnik in c. kr. nadporočnik,
Martin Jančigaj, trgovec, sinova

Ana Berglez, Antonija Koželj, Marija Podkrajšek,
Ivanka Stopar, hčere

Ladko, Vilma, Martina, Branko, vnuki

Vsi ostali sorodniki in sorodnice.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša teta in svakinja, gospodična

Julija Gabersček

po dolgi in mučni bolezni v torek dne 8. t. m. ob 11. uri ponoči mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se vrši jutri dne 11. t. m. popoldne iz hiše žalosti na domače pokopališče.

Tolmin, dne 8. oktobra 1918.

Žalujoča rodbina GABERSČEK.

Brez posebnega obvestila.

3767

UČITELJSKI ZBOR C. KR. DRŽ. REALKE V IDRIJI naznanja žalostno vest, da je vsem dragi tovariš, gospod

c. kr. profesor

Kajetan Stranetzky

dne 28. septembra 1918 na Dunaju po dolgi, mučni bolezni izdihnil svojo blago dušo.

Bil je požrtvovalen učitelj, iskren prijatelj in postrežljiv tovariš. Blag mu spomin!

Zahvala.

Za vse dokaze sočutja ob prebriski izgubi našega ljubljene, dobrega očeta

Franceta Rozman

mlinarja, posestnika, obč. odbornika

osobito za spremstvo na njegovi zadnji poti se najsrčnejše zahvalujemo. Posebno iskrena zahvala za požrtvovalno skrb in ves trud ob bolezni g. dr. Alojziju Homanu ter preč. duhovščini, obč. odboru in šolskemu vodstvu za izkazano mu slednjo čast.

Radeče pri Zidanem mostu, 9. oktobra 1918.

3766

Žalujoči ostali.

JADRANSKA BANKA

Podružnice: Dunaj I., Tegetthoffstrasse 7-9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik in Zadar.

Izpostava: Kranj.

IX. emisija.

Vabilo na subskripcijo.

Na podlagi sklepa rednega občnega zbora delničarjev Jadranske banke, ki se je vršil dne 15. maja tekočega leta, in pooblaščenja c. kr. vlade, odločil je nižje podpisani upravni svet, da izda

25.000 delnic Jadranske banke po K 400.— nominalne vrednosti

dvigajoč s tem delniško glavnico za 10 milijonov kron

na K 30.000.000.—

in to po sledečih pogojih:

1. Imetnikom starih delnic pripada opcijska pravica na

20.000 delnic po ceni od K 575.— tel-quel

dočim se

5.000 delnic po ceni od K 675.— tel-quel

prepusti javni subskripciji tudi za nedelničarje.

2. Delnice IX. emisije sodelujejo na uspehi banke z isto pravico in dolžnostjo od 1. januarja 1919 dalje, kakor stare delnice.

3. Opcijska pravica pripada imetnikom starih delnic, kateri morejo dobiti za pet starih delnic dve novi po prvenstveni ceni od K 575.—. Delničarji, ki želijo izvršiti opcijsko pravico, morajo položiti plašče delnic pri enem zavodov, ki so navedeni kot subskripcijsko mesto.

4. Predbeležbe na delnice javne subskripcije po K 675.— sprejemajo navedena subskripcijska mesta, toda upravnemu

svetu pristojna pravica repartitije subskribiranih delnic.

5. V slučaju, da bode o priliki repartitije podpisatelju dodeljeno manjše število delnic kot je predbeležil, se mu povrne odveč vplačana vsota 1. novembra tekočega leta.

6. Predbeležba in popolno vplačilo delnic se mora izvršiti med 25. septembrom in 15. oktobrom 1918; v istem roku se mora izvršiti tudi opcijska pravica.

7. Dobiček na tečaju novih delnic pripada — po odbitku vseh stroškov in pristojbin — rezervnemu zakladu Jadranske banke.

8. Subskribira se pri sledečih zavodih:
a) Jadranska banka v Trstu in njene podružnice na Dunaju (I. Tegetthoffstrasse 7-9), v Dubrovniku, Kotoru, Ljubljani, Metkoviću, Opatiji, Splitu, Šibeniku in Zadru.

b) Banka i štediona za Primorje na Sušaku in njene podružnice v Bakru in na Rijeki.

c) Prva hrvatska štedionica v Zagrebu in njene podružnice v Bjelovaru, Brodu n. S., Cirkvenici, Delnicah, Djakovu, Karlovcu, Kraljevicu, Novi Vinodolski, Osijeku, Požegi, Rijeki, Senju, Sisku, Sv. Ivanu Zel., Varaždinu, Val. Gorici, Virovitici, Vukovaru in Zemunu.

d) Hrvatska centralna banka za Bosnu i Hercegovinu v Sarajevu in njene podružnice v Mostaru in D. Tuzli.

e) Hrvatska Zemaljska banka, podružnica v Zagrebu.

f) Srpska banka v Mostaru.

g) Živnostenska banka, podružnica na Dunaju.

V Trstu, dne 25. septembra 1918.

Upravni svet Jadranske banke.